N. Erdös 1 1 09
1428 Franklin St

Minden eddigi társadalom története osztályharcok története.

Világ proletárjai egyesüljetek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

Az iparilag fejlettebb ország a kevésbbé fejlettnek saját jövője képét mutatja". (Marx.)

No. 80. szám. Vol. VI. évfolyam. | New York, 1908 Október 6, | Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

AZ AMERIKAI MAGYAR SZOCIALISTAMUNKÁS SZÖVETSÉG II-ik OSZTÁLYA

október 11-én, d. u. 3 órakor
206-8 E. 86th St. alatti Klein Hallban
NAGY NÉPGYÜLÉST

tart a következő napirenddel:

1. AZ ÁLTALÁNOS TITKOS VÁLASZTÓJOG TERVEZETE.
2. MI KÉNYSZERITI A MAGYAR MUNKSSÁGOT A KIVÁNDORLÁSRA?
3. AZ AMERIKAI MUNKÁS HELYZETE.
4. SZERVEZKEDÉS ÉS A SAJTÓ.

A MUNKÁSOK „BARÁTJA".

Minden négy évben, néhány hónappal a választás előtt csodálatos módon felszaporodik a munkások barátainak száma. Akik azelőtt osztálygőggel telve a legjobb esetben sem vették észre, hogy munkások is vannak, kiknek meg van a maguk vágya, kívánsága, a legrosszabb s a legtöbb esetben pedig az igavonó állat szerepére kárhoztatják a munkást, kinek szerintük nem lehet más sorsa, hogy szülessen, dolgozzék, javakat teremtsen s aztán pusztuljon, most egyszerre bizonyos jóindulatot fedeznek föl önmagukban a munkások iránt, mely jóindulat határozott érzelemmé fejlődik, amint a választás napja közeleg. S minél több várnivalójuk van ezeknek a munkásbarátoknak a választástól, annál inkább igyekeznek bizonyitani munkásbarátságukat. Fölöslegesnek tartják, hogy a kapitalista osztálynak bizonyitsák a kapitalisták iránt érzett jóindulatukat, ezzel tisztában van mindenki.

Igy megy ez a választás napjáig. A választás után ujabb változás áll be. A munkásbarátok egyszerre elfeledkeznek barátaikról — azaz dehogy feledkeznek el. Egy-két példa: Roosevelt elnök is a munkások barátja volt a megválasztása előtt. Szóban és irásban bizonyitott bennünket, hogy nem feledkezik meg rólunk. Nem is feledkezett. Ennek a munkásbarátnak elnökösködése alatt igyekeztek vérbefojtani a coloradoi munkások sztrájkját. Az ő tudtával és jóváhagyásával igyekeztek bitóra juttatni a nyugati bányamunkások vezéreit. Ő rendelte ki "barátai", a munkások ellen a szövetségi csapatokat Nevada államban a kapitalisták kivánságára. Mindent mondhatunk az Egyesült Államok jelenlegi elnökéről, csak azt nem, hogy megfeledkezett a munkásokról. Nagyon is sokat foglalkozott velünk. Mielőtt még törvény nevében bíróság itélhetett volna, bünösöknek bélyegezte az idahoi foglyokat s nem rajta mult, hogy az esküdtszék nem itélte el őket. Ahol pedig hatalmát éreztethette s a munkások ellen használhatta, nem egyszer folyt a munkások vére. Igy volt a választás után.

Ismét akadnak munkásbarátok s az első helyet követeli közöttük William H. Taft, a republikánusok elnökjelöltje. Taft igyekszik legjobban bizonyitani, hogy jóakarója a munkásosztálynak s tegyük hozzá, hogy néki van legnagyobb szüksége, hogy ezt bebizonyitsa, mint ahogy néki van legkevesebb szüksége a kapitalisták iránt érzett jóindulatának bizonyitására. Volt idő, amikor Taft nem számitott arra, hogy szüksége lesz a szavazókra. Különben is egész karriérje a kinevezések sorozata. Kinevezés után jutott a birói székbe, kinevezés utján került a hadügyminiszterium élére, sőt kinevezés utján jutott az elnöki jelöléshez is s igy közvetve kinevezés utján kerül esetleg az elnöki székbe is. Érthető tehát, hogy nem igen érezte szükségét az óvatosságnak, ha egy-egy olyan kijelentést tett melyért a nyilvánosság előtt megfelelni kissé kellemetlen feladat. Ezek közé a kijelentések közé tartozik az is, hogy a "munkásnak elég egy napra egy dollár."

Most, mikor néha munkásokkal áll szemben körutján, felelnie kellene a kérdésre: elég-e egy dolár egy napra? Ime a felelet: (Table Rockban, Nevadában tartott beszédéből:

"Akad néhány alávaló, közönséges, hitvány, hazug, ki azzal foglalkozik, hogy körüljárja az országot s hirdeti, hogy én helyesnek találom, ha egy munkás csak egy dollárt keres egy napra s ezt elégnek tartom. Éveken át állottam a Panama csatorna munkálatainak élén s ott havonta 250 dollárt fizettünk a gőzlapát kezelőnek. Amint én kitudom számitani ez több, mint egy dollár egy napra s a ki ilyesmit állit, hazug, aki elhiszi, bolond."

Eltekintve ettől a gyönyörü szónoki nyelvtől, látjuk, hogy Taft egyáltalán nem hajlandó elismerni ezt a nyilatkozatot. Azonban a tények beszélnek. Lehet, hogy akad a gőzlapát kezelők között, akinek fizetése havi 250 dollár. Gépészek és gépészmérnökök. De megfeledkezik Mr. Taft a napszámosok végtelen sokaságáról, a kinai, olasz s amerikai "laborer"-ekről, kik a Panama csatorna embergyilkoló munkálatainál oly silány béreket kapnak, hogy az év 365 napjára aligha jut egy-egy dollár. Ha valakire ráillik a közmondás: "ki haragszik, annak nincs igaza", ugy Taftra ráillik. Kellemetlen most a jelszó: "Egy dollár egy napra".

Ugyancsak e beszédében biztositja a munkásokat:

"Én állapitottam meg a szabályt, hogy a a munkásnak nemcsak az egyesülésre van joga, hogy a tőkével egyenlő szinvonalon álljon szemben, hanem, hogy joguk van tisztviselőiket kinevezni, sztrájkpénztárt szervezni, hogy sztrájkjaikat fentarthassák, hogy a sztrájkot nem szabad betiltani, hogy az embereknek joguk van a munkát beszüntetni, amikor akarják, hogy joguk van erre rábeszélni másokat is, csak egyedül arra nincs joguk, hogy a munkaadók tulajdonát megrongálják.... Ezek a határozatok alkotják a munkásszervezeteknek Magna Cahrtá-ját.

Ami mind nagyon szépen hangzik. Csakhogy tény az is és ezt már tagadni sem meri, legfeljebb csak mentegetni, hogy ő volt egyuttal az, ki mint ohioi biró, az első "injunktiont" kibocsájtotta s az injunktion rendszert megteremtette, mely az egész munkásmozgalmat a birók deszpotizmusának veti alá s ezzel a kapitalistáknak oly szolgálatot tett, melyért egyedül is megérdemli a kapitalisták legteljesebb elismerését és támogatását.

A republikánus elnökjelölt igen szerencsétlen a rekordjával. Nem igérhet a munkásoknak semmit, aminek elenkezőjét meg ne tette volna a kapitalisták javára. Nem lehet egyetlen szava sem, mit tettei meg ne cáfolnának.

Munkásbarátságát egy-egy egészséges kérdés bemutatta a maga valóságában. Igy New Yorkban a kérdésre: mit tegyen az a munkás, kinek munkája nincs s munkát nem találhat? az volt a válasza: "csak az isten tudja".

Igen, ezt nem tudja, nem akarja tudni mint ahogy nem tudják s nem akarják tudni a többi "munkásbarátok" sem.

A Szocialista Munkáspárt elnökjelöltje nem bizza az istenre e kérdés megoldását s nem is vállalja magára. Ezt a munkásosztálynak magának kell megoldani. Le kell foglalni a termelés eszközeit, folytatni kell a munkát s a munkásnak megtartani munkája gyümölcsét s hogy ezt megtehesse, meg kell döntenie a kapitalista rendszert kapitalistáival s "munkásbarát" elnökeivel együtt!

VÉGET ÉRT-E A SZTRÁJK?

Winnipeg lakóit a vasutak gőzmozdonyainak irtózatos fütyölése verte föl a minap éjjeli álmukból. A canadai vasuttársaság képviselőinek jelentése szerint ez a fütyölés jelezte azt, hogy a Canadian Pacific mechanikusainak sztrájkja véget ért. A sztrájkban 20,000 ember vett részt. Az állitólagos szerződés feltételei ismeretlenek. Igy szól az egyik hir.

De Moutrealból viszont azt jelentik, hogy ott a sztrájk vezérei kijelentették, hogy a vasuttársaság winnipegi képviselőinek jelentése hamis és hogy a Canadian Pacific Railroad munkásai nem szüntették be a sztrájkot. Csak annyi igaz a dologból, hogy az alkudozások folynak a társaság és a munkások között.

A SZÖKÉS PÁROSAN....

John Williams bridgeporti lelkész felesége és Greene Dániels, a hitközség legbuzgóbb tagja vasárnap megszöktek a városból, miután podgyászukat előre küldték. A szerelmes pár Buffalonak vette utját. Williams asszony a bridgeporti hitközség pénztárnka volt s az egyház pénzéből 100 dollárt vitt magával az utra.

PAPOK TÜKRE

Megint panasz, hát már megint panasz
És akiről szól, mindig csak pap az.

Petőfinek ezen szavai jutnak eszembe mindig, valahányszor panaszt hallok a mi szeretett testvéreink — a papok ellen. Hej pedig, de sokszor hallok!

Nem is kell arra várni, hogy valami hazátlan, istentagadó, világfelfogató vagy tudom is én milyen cucilista panaszkodjék ellenük: elvégzik azt helyettünk a kedves oltártestvérek maguk. A **Magyar Napilap** egyik legutóbbi számában Csernitzky István mcadooi plébános rántja le a leplet néhány kollegájáról s miközben őket alapsan megemosdatja, önmagáról is nagyon különös beismeréseket tesz. Először is panaszkodik a **Szabadság** szerkesztője ellen, amiért azt irta róla, hogy ő egy "ünnepi nagy misé"-ért 66 dollárt számitott föl. Ugyanezt megirták róla Szepesi Gyula és Fojtács József plébánosok is a **Magyarok Vasárnapjá**-ban s nekik válaszolva a következőket irja:

Az általam végzett ünnepi istentiszteletnek dija jogtalanul Szepesi ur kezébe került. (Akkor nem is álmodtam arról, hogy ez összeg 66 dollárra rugott!) A kifizetésnél — fájdalom! — csak hárman voltunk jelen: a fenntnevezett két ur, meg én.

Amint a 8 dollárt Szepesi ur átadta, ezt mondám neki:

— Ez istentiszteletért engem törvény szerint 10 dollár illet.

Szepesi ur igy válaszolt:

"Nekem is kell valami a vendéglátásért. A segédkező papok stólájából is levonok egy részt."

Majd tovább igy folytatja:

Nekem az ur istenem és saját becsületemen kivül más tanum nincs. Fojtán ur nem fog mellettem nyilatkozni, mert ezidőszerint ő még Szepesi urnak sajnálatraméltó befolyása alatt áll és különben is a megtérésnek oly nagy fokát nem remélhetem tőle, hogy önmagáról akár tévedést, akár rosszakaratu hazugságot ismerjen be. — Szepesi urnál még kevésbbé várhatok ily csodás fordulatot. Mert hiszen az ő hazudozásainak tárházából ez se nem első, se nem utolsó eset. Hiszen az amerikai magyar katholikusság szent ügye ellen elkövetett bünei között ezek a föntemlitett félrelépések csak apró emberi botlások!

Miután még több hasonló kirohanást intéz pásztortársai ellen, igy folytatja:

Azon elvemhez mindenkor csökönyösen ragaszkodtam, hogy **a papok közül még a bünösöknek is hagyjunk békét, mert különben népünk lelki üdve és saját hivatalunk tisztessége vallhatja ennek kárát.**

Szepesi urat minden pokoli gonoszsága és ellenem szőtt intrikái dacára is nyugton hagytam. Jóérzésem tiltotta, hogy abba a siralmas kenyérharcba elegyedjem, melyből ő látszólag győztesen került ki.

Pyrrhusi győzelmei azonban elvakitották. Diadalmámorában nem elégszik meg kenyéradó gazdájának megrugdosásával, nem volt neki elég egy jobb sorsra érdemes katholikus szövetség felrobbantása, hanem most már belém is rug.

Türtem, ameddig türhettem s nyugodtan félreléptem, amikor láttam, hogy neki nem katholikus sajtó kell, hanem gyalázatosságait takargató szenny-lap.

Most már meggyulladt fölötte a maga épitette hajlék. A jogbitorlásnak szalmavára. Ennek lángjai között fuldokolva, az én becsületem árán szeretne Mr. Ananiás vizes pokrócot csavarni maga körül. Gratulálok Szepeesi urnak a könnyen szerzett Mrs. Szafirá-hoz.

Záradékul csak ennyit: Én Szepesi ur dolgaival még álmomban sem óhajtok foglalkozni. Most csak egy támadására feleltem. Ha azonban eddigi hallgatásomból esetleges ujabb személyeskedésével kizavar, **önmagára vessen később megirandó nyilatkozataimért, melyek Amerika egyik legnépesebb hitközségének megrontójáról figyelemreméltó adatokat tartalmazhatnak.**

Ime keresztény atyámfiai olvassátok és gondolkozzatok. Istennek egyik felszentelt szolgája jelenti ki, miszerint csökönyösen ragaszkodik ahhoz, hogy a papok által elkövetett piszkos dolgokat nem szabad nyilvánosságra hozni. Elhisszük ezt önnek plébános ur, csakhogy mi meg éppen az ellenkezőjét követeljük. Mi tagadjuk, hogy "népünk lelki üdve" a legcsekélyebb csorbát is szenvedné az által, ha megismeri önöket a maguk igazi valóságában és azt is tudjuk, hogy önök nem a "népek lelki üdvéért", hanem keservesen megkeresett centjeiért marakodnak egymás között. Elvárjuk öntől megigért ujabb nyilatkozatait, melyek az ön állitása szerint "figyelemreméltó adatokat tartalmaznak". H—g.

Egyről másról.

A PUSZTULÓ KÖZÉPOSZTÁLY. — ÁLLITÓLAGOS ELLENFELEK. — SZABAD SZAVAZNI, AMINT TETSZIK.

A National Beef Companyban tömörült hentesek és mészárosok kétségbeesett igyekezettel kisérlették meg, hogy a hustrusttal szemben megtartsák a piacot. A harc manapság a hustrust részéről játék, a National Beef Company részéről kinos vergődés. Ma már nem a husipar uralmáért folyik a küzdelem, hanem a kisebb husvágók részéről a puszta exisztenciáért. S ugy látszik, ezt nem tudják biztositani. A National Beef Company elnöke, A. A. Zollikhoffer, valamikor több virágzó üzletnek tulajdonosa, látta, hogy miként veszit mindinkább teret s látta, mint uszik el vagyona a meddő küzdelemben s mikor már az anyagi pusztulás kikerülhetetlen volt, feladta a harcot, egy revolvergolyóval véget vetett a vergődésének. Nem volt más választása, mint vagy a bérszolgák sorába sülyedni, agy leszámolni az élettel egyszer s mindenkorra. Ez utóbbit választotta.

Látta a puszta valóságot. A középosztály nem állhat meg kicsinyes eszközeivel a nagyipar monopoliumával szemben. Felismerte a reá váró sorsot: a kizsákmányoltatást, mint egy kor boldogabb időkben ő zsákmányolt ki más bérmunkásokat. Nem tudott e sorsban megnyugodni. A kapitalista rendszerben, melynek a "régi jó idők"-ben föltétlen hive volt, hitét veszteite, más rendszert pedig nem is tudott elképzelni. A saját szempontjából következetes volt. Nem tudta, hogy a bérszolgaság rendszerét meg lehet s meg kell dönteni, kizsákmányoló nem maradhatott továbbra, bérszolgává nem akart lenni, a kinos dilemma elől a halálba menekült.

Sorsa szomoru sejtelemmel tölti el társait, kik a kiméletlen versenyben érzik, hogy nem tartják már ki sokáig. Tudják, hogy nekik is végig kell menni a keserü tapasztalatok során. Először látják, hogy csökken a haszon, majd végkép elmarad, végül ráfizetnek az üzletre, amig van miből s ha már kimerültek, becsukhatják a boltot s vagy követik a National Beef Company elnökének a példáját, vagy felöltik az "overall"-t s a munkás piacon urat keresnek, ki megvegye egyetlen megmaradt vagyonukat, munkaerejüket s egy sorba állnak a bérmunkásokkal s ők is kiveszik részüket a proletárélet nyomoruságaiból.

Szomoru sors biz ez, de igy van s nem is lehet másképen. S annál jobb, minél előbb végbemegy e pusztulási processzus. Mindenesetre kevés és jó is, ha kevés azoknak a száma, kik elbukván a versenyben, a proletárélettől öngyilkossággal akarnak menekülni. Minél előbb pusztul el a középosztály s sülyed a proletáriátus sorába, annál hamarabb élesedik ki az osztályharc s áll szembe a tőke és a munka hadserege megtisztulva minden sallangtól, annál hamarabb dől el a kérdés: A munka gyümölcse a munkást illeti-e?

* * *

A nagy kapitalista társulatok látszólagos ellenfélként állnak egymással szemben s a konzervativ politikusok a verseny fentartásával azon törekednek, hogy a társulatok tényleg ellenfelek legyenek, ne egyesülhessenek s ne szervezhessék központi vezetés alatt az egyes iparágakat.

A kapitalista fejlődés törvényeinek természet szerü következménye ez a központositás s ezt semmiféle politikai akció meg nem akadályozhatja. S mig a politikai téren törvényekkel iparkodnak megakadályozni, a valóságban feltartózhatatlanul halad a maga utján oly arányokban, hogy a kapitalista rendszer egyik lépcsőjéről, a trust-korszakból csakhamar a másikra jutunk, az interalizáció korszakába, amikor nemcsak egyes iparágak fognak központi vezetés alatt állni, hanem az összes iparágak.

A Public Service Comission évi jelentése némi fényt vett a kapitalista társulatok e központositására. Kiderül e jelentésből, hogy látszólag független társulatok egymásnak csak kiegészitő részei, hogy részvényeiknek többsége ugyanazon kézben van, tehát egész természetszerüleg nem versenyfelek.

A United Express Co. $10,000,000 vagyonából más társulaté $906,000. (Adams express Co.-é) A National Express Co. vagyona $500,000, ebből más társulaté $484,000. (American Express Co.-é.) A United States Express Co. vagyona $10,000,000, ebből más társulaté $1,000,000. (American Express Co.-é.) Westcott Express Co. vagyona $650,000, ebből más társulaté $640,650. (American Express Co.-é.) más társulaté $111,800. (Southern Express Co.-é.) American Express Co. vagyona $10,-Adams Express Co. vagyona $12,000,000, ebből 000,000, ebből más társulaté $118,500. (Southern Express Co.-é.)

Tehát mint kitünik, egyik társulat a másik társulat részvényeinek tulajdonosa s igy közösek az érdekeik. Az Adams Express Co.-nak elnöke L. C. Weis, az American Express Co-nak elnöke J. C. Fargo, ketten pedig igazgatói egy harmadik társulatnak a United States Express Companynak.

Ugyancsak igy van több vasuttársulattal is.

Az Interborough Rapid Transit Co. tulajdonában vannak a következő vasuttársulatoknak csaknem összes részvényei: New York & Queens County vasutársulat; Pelham Park vasuttársulat; Fort George St. vasuttársulat. Azonkivül:

A Long Island City Elect. Co. $600,000-jából $297,500., a New York & Long Island Co. $1.000,000-jából 490,500, a N. Y. & L. I. R. R. Co. $100,000-jából 93,800, a N. Y. Int. Ry. Co. $5,000,000 vagyonából 2,741 millió dollár van birtokában, viszont ez a társulat az olajnyolc más társulat fölött rendelkezik vagy egészen vagy részben.

Még szorosabb kapcsolatban vannak az egymástól "független" gáztársulatok. A Consolidated Gas Company tulajdonában vannak a következő gáztársulatok:

Astoria Light, Heat & P. Co., New Amsterdam Gas Co., New York Edison Co., New York Mutual Gas Co., Standard Gas Light Co. United Elect. Light Co., Westchester Light Co.

E hét függetlennek tartott gáztársulatnak 97,343,300 dollár tőkéjéből 95,360,300 dollárnak van birtokában, visont ez a társulat az olajtrust birtokában van.

Mig egyrészt látjuk, hogy a tőke miként koncentrálódik, másrészt van egy fontos tanulság, melyet e kimutatásból levonhatunk. A munkások valamennyi társulatnál külön szervezkednek, harcaikat valamennyi társulattal külön vivják meg s a többi "függtlen" társulat munkásai nem törődnek a többi harcával — hiszen "független" társulatnak a munkásai. Most látjuk, hogy tulajdonképen egy urat szolgál valamennyi s a munkások egy-egy része, ha sztrájkra megy, tényleg igy valamennyi korporációt szembe találja magával. Ha semmi más, ez a tény demonstrálja a trade unionok tehetetlenségét a tőkével szemben. Még ha a trade unionok egy társulattal folytatott harcban nem volnának is egymás szrájkjainak megtörőia szakszervezkedés formája vereséget idéz elő az egyesült tőkével szemben.

* * *

A Standard Roller Bearing Co elnöke, Mr. S. S. Eveland a gazdasági válság beköszöntésekor mintegy ezer munkásnak fizetését szállitotta le 10 százalékkal. Munka volt ugyan s valamennyi emberre szükség volt, azonban a társaságnak kapóra jött az alkalom, hogy leszoritsa a munkabéreket, tudván, hogy a munkások tehetetlenek. Azóta a leszállitott bérek mellett folyik a munka, mig végre a napokban a következő falragasz jelent meg a mühelyekben:

A Standard Roller Bearing Co valamennyi alkalmazottjának felemeli munkabérét 10 százalékkal november havától kezdődőleg — ha William H. Taft választatik meg elnöknek."

Mr. Eveland a következőket jelentette ki ez alkalomból:

"Nem kisérlettem meg, hogy munkásainkat befolyásoljam, miként szavazzanak, egyszerüen végrehajtom azt az egyezséget, melyet munkásainkkal kötöttünk a mult télen. Az egész ország s mindkét párt várakozó álláspontón van, hogy miként dől el a választás. Sok vállalat tervezett — szóban. Én nem beszélek, hanem teszek. Azt mondom, ha Taft győz, nemcsak megtartjuk munkásainkat, hanem 10 százalékkal emeljük a fizetést, mig ha Bryan győz, nemcsak megtagadjuk a fizetésemelést, hanem munkásainknak egy részét el is bocsájtjuk."

De azért Mr. Eveland nem akarja befolyásolni a munkások szavazatát! Egyszerüen azt mondja: nem szavaztok igy — nem lesz munka. A munkásról aztán már fel tesz annyit, hogy kitalálja magától is: ha nem lesz munka, nem lesz kenyér; ha nem lesz kenyér, éhen halhatunk, tehát jobb lesz ugy szavazni, amint gazdánk kivánja.

Egy bizonysággal ismét több, hogy a politikai demokrácia az ipari demokrácia nélkül csak illuzió!

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség

516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre $2 00
Fél évre 1 00
Negyed évre 0.50
Európába ..... 12 korona.

Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztövel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America

516 East 6th Street, New York, N.Y.

Ch. ROTHFISHER, National Secretary.

M. ELLER, National Treasurer.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY - - $2.00
SINGLE COPIES - - - - - 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907, at the Post Office at New Yok. N. Y.

New York, **Tuesday**, Oct. 6, 1908

POLITIKAI FOGLYOK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN.

(Folytatás.)

Mint mondottuk, a mexicoi kormány az elmenekült foradalmárokat azon ürügy alatt követeli ki az Egyesült Államktól, hogy "nem kivánatosak". Más országok örülnek, ha megszabadulnak a nem kivánatos polgároktól. Boldogok, ha az Egyesült Államok felé veszik utjukat, kiket nem szivesen látnak s az Egyesült Államk kormányának elég baja van visszatéritésükkel. Nem igy van Mexicoval. Az ő nem kivánatos polgárai csak egy osztályba tartoznak: a politikai bünösök osztályába s nem hagy követ megmozdulatlanul, hogy visszakapja őket — bosszut állni rajtok. Ebben az esetben megnyerték az Egyesült Államok államügyészének, Bonapartenek közremüködését, ki El Pasoba táviratozott a kormánybiztosnak, hogy Villarreal ellen ejtse el a törvényes eljárást s szolgáltassa át a bevándorlási hivatalnak. Ez meg is történt s a fogoly már az utcán volt a bevándorlási hivatal tisztviselőjével, ki Mexicoba szállitotta volna, ha nem lett volna elég szerencsés, hogy megszökjék. Máskép már a san juan de uluai börtönben, Mexico legrettenetesebb börtöneinek egyikében volna, a Vera Crur öböl mellett, melynek oduiba átszivárog az öböl vize s a foglyoknak el kell pusztulniok.

Villarreal, miután sikerült megszöknie, mint Major és Rivera, hónapokon át vándorolt. Bármerre mentek e mexicoiak, békésen viselkedtek mint törvénytisztelő emberek. Mexicoi barátaikkal folytonos érintkezésben voltak, befolyásukat s irodalmi müködésüket a liberális párt érdekeinek előmozditására forditották. Ezt nem is tagadták sohasem s nincs e müködésben semmi, ami az Egyesült Államok törvényeibe ütköznék; semmi, ami az amerikai népnek rokonszenvét fel ne kelthetné, mely nép oly nagyra tartja, hogy országa a "szabadság földje" s az "elnyomottak menedéke".

1907 őszén végre midhárman Los Angelesbe mentek s az üldözés rögtön megkezdődött. Lawki, déli California kerületi ügyésze volt az üldözők feje. Annyira ment, hogy kiadott egy nyilvános nyilakozatot ellenük, melyet a következő szavakkal végzett: "Sokan nem is tudják az igazi okát a Junta vezérek bebörtönzésének" (Megjegyzendő, hogy mindenki tisztában van azzal, hogy a Junta vezérei a legelemibb jogokért küzdöttek s ezért üldözik; a kerületi ügyész ezt az okot tagadja.)

Sokkal több amerikai dollár ment már az orosz s lengyel menekültek segitségére, sokkal többen haltak meg az amerikaiak közül a szabad Cuba-ért, semmint elhihetné valaki, hogy az amerikai nép kivánja ezeknek a mexicoiaknak üldözését, kik törvényeinket nem sértették meg s egyedüli bünük az, hogy küzdenek oly zsarnokság ellen, melyen még a perzsa zsarnokság sem tehet tul.

Ime a tények, melyeket Larden ügyész (ki oly buzgó a nyilakozatok gyártásában) elég óvatos elhallgatni:

1907 augusztus 23-án, mikor Magon, Rivera és Vallerreal csendesen irdogáltak Los Angelesben, Pico utcában bérelt lakásukon, elfogató parancs nélkül elfogattak, bezárattak, lakásukat kikutatták, papirjaikat s különböző dokomentumaikat pedig ellopta Furlong Tamás magándetektiv, ki a mexicoi kormány zsoldjában áll.

Ezeket a tényeket maga Furlong eskü alatt ismerte be 1907 novemberében Van Dyke biztos előtt lefolyt kihallgatáson. A biróság jegyzőkönyvének kivonatából egy rész: (Furlongnak vallatásánál.)

Kérdés: Los Angeles városában volt-e ön 1907 augusztus 23-án?

Felelet: Igen.

K: Bement-e abba a házba, melyben a vádlottak laktak? (A mexicoiak.)

F: Igen.

K: Most erre a spanyol nyelvü dokumentumra irányitsa figyelmét. Hol látta ön először ezt a dokumentumot?

F: Augusztus 23-án este.

K: Hol?

F: Pico utcában, ugyanazon szám alatt.

K: Mit tett e papirokkal, miután birtokába vette?

F: Leforditottam angol nyelvre.

(Furlong vallatása a vádlottak védője, Mr. Harriman által.)

Kérdés: Mi az ön foglalkozása?

Felelet: Elnöke s gondnoka vagyok a Furlong Titkosszolgálati Társulatnak St. Louis, Missuriban.

K: Ön segitett ezeket az embereket elfogni?

F: Segitettem.

K: Elfogatási parancs nélkül?

F: Igen.

K: Ön vette el tulajdonukat elfogatási parancs nélkül?

F: Én.

K: Kikutatta házukat elfogatási parancs nélkül?

F: Igen, uram.

K: Papirjaikat tőlük vette el?

F: Nem tőlük vettem el. Először elzártam őket, azután mentem visza a papirokért.

K: Ki fizette önt ezért a munkáért?

F: A mexicoi kormány.

Tehát a kihallgatás folyamán kiderült, hogy Furlong és társai oly cselekményt követtek el, melyek California állam törvénykönyve szerint büntetendők:

1. Jogtalan bebörtönzés.

(A büntető törvénykönyv szerint.)

236. szakasz. Jogtalan bebörtönzés, mások szabadságának törvénytelen s erőszakos megsértése. A jogtalan bebörtönzés büntetendő 5000 dollárt felül nem haladó pénzbirsággal, vagy egy évnél tovább nem terjedő elzárással, vagy mindkettővel.

2. Támadás.

(Mikor Furlong és társai azt mondották, hogy elfogatás alatt állnak, ezek követelték az elfogatási parancs felmutatását. A detektivek revolvert rántottak e szavakkal: Itt az elfogatási parancs. Mivel a detektivek polgári ruhában voltak s elfogatási parancsuk nem volt, a mexicoiak joggal tehették fel, hogy a mexicoi kormány akarja őket kézrekeriteni, mint Sirabiát Douglasban, két hónappal előzőleg. Tehát az utcán menekülni próbáltak, mire a detektivek összeverték őket, ugy hogy Magon eszméletlenül terült el. E támadásról a büntető törvénykönyv igy szól:)

242. szakasz. Támadás másnak személyével szemben használt bármely törvénytelen erőszak.

243. szakasz. Támadás büntetendő 1000 dollárt felül nem muló pénzbirsággal, vagy hat hónapon tul nem terjedő elzárással, vagy mindkettővel.

(Folytatjuk.)

(Daily People.)

ELLENTÉTEK.

Mehler Fülöp, fiatal mechanikus New York város egy utcáján az éhségtől összesett. — Dorsett H. Karolina, 12 éves leány 11.500 dollárt költ évente ruházatára és müvelődésére.

Egyike ez azon ellentéteknek, melyeket a napi lapok hasábjain százával találhatunk. Oly ellentétek ezek, amelyek felett ha a munkásember gondolkoznék, égő bélyeget nyomnának szivébe és tüzelnék arra, hogy fogjon kezet és egyesüljön azokkal, akik megdöntésén dolgoznak azon társadalmi rendszernek, amelyben ily ellentétek lehetségesek.

MI A LEALÁZÓ?

Debs, a S. P. elnökjelöltje egyik beszédében azt mondta, hogy pártjára nézve nagyon lealázó volna, ha nem tudná előteremteni a vörös vonathoz szükséges összegeket

A szegénység nem lealázó. Azonkivül sohasem mások aláznak le. Egyénnek vagy testületnek saját cselekedetei azok, amelyek lealáznak. Debs pártját is önmaga alázta le. Konvenciójának viselkedése, — az a magatartás, amelylyel viszautasitotta a S. L. P. által felajánlott egyesülést, az a magatartás, amelylyel megtagadta a forradalmi gazdasági szervezet szükségességét a forradalmi cselekvéshez — az a viselkedés valóban lealázó a S. P.-ra és ezen lealázást önmaga mérte saját magára. A lealázás akkora, hogy sem zajjal, sem milliomos szocialisták csacsogásával nem lehet elütni.

ELVTARSAK

Terjesszétek a „Népakarat"-ot.

MAGYARORSZÁGI HIREK.

Vérengzés a fővárosban. Mult számunkban megemlékeztünk arról a tüntetésről, melyet magyarországi testvéreink az általános titkos választójog érdekében a katholikus szövetség nagygyülése napján, szeptember 13-án a fővárosban rendeztek. Megemlékeztünk arról a vadállati rohamról is, melyet a fővárosi rendőrség a tüntető tömeg ellen intézett. A rendőrségnek erre a kozákokhoz méltó eljárására budapesti elvtársaink azzal feleltek, hogy szeptember 16-ára, a főváros különböző helyein népgyüléseket hivtak egybe "A választójog, klerikalizmus és a kormány" napirenddel. A népgyülések után békés tüntetésre indultak a népgyüléseken résztvevők. A mi ekkor Budapesten történt, hazai testvérlapunk, a **Népszava** igy irja le:

Azt az impozáns és békés tüntetést, amelyet elvtársaink ezrei az általános választójog érdekében rendeztek, a fővárosi magyar királyi államrendőrség példátlanul vérlázitó bestialitással a munkásküzdelmek egyik legemlékezetesebb napjává avatta. Boda és Sajó brutalitásra nevelt kozákjai mint a vérebek rohanták meg békésen tüntető elvtársainkat egyes emberekre hármasával-négyesével rávetették magukat és fölsőbb parancsra patkós csizmával, bikacsökkel és karddal félholtra verték azt, aki kezük közé került. Nemcsak az elvtársaink szenvedték meg ezt a bestiális rendőri merényletet. Az utca népe, a járó-kelők, akik hivatalból, üzletből, munkából hazafelé igyekeztek, áldozatai lettek Sajó és legényei állati dühének és vérengzésének. A Rákóci-ut, az Erzsébet-körut, a Dohány-utca hangos volt a megsebzett, megkinzott emberek sikoltozásától és jajkiáltásaitól. Asszonyok, gyerekek kerültek a mesterségesen megvaditott rendőrlovak patkói alá, a fölbiztatott, föllebbvalóiktól kitanitott rendőrlegények szöges csizmáikkal őrjöngve gázolták és tiporták le a kövezeten fetrengő sebesülteket.

Az egész városrész a tébollyal határos izgalomban remegett. A mészárlás rémségeinek a hire futótüzként terjedt el a csendes mellékutcákba is, ahonnan riadt emberek rohantak ki a körutakra. Az embergyilkolás nyomában támadt kétségbeesett jajgatás és sikoltozás megzavarta a Nemzeti Szinház előadását, ahonnan szinészek és nézők kiszaladtak az utcára és tudakolták a velőig ható, megrázó siáoltozások és jajngások okát.

Budapest hirhedt a rendőrségének állatias kegyetlenségéről. Budapesten számtalanszor történtek rendőri brutalitások, véres összeütközések, kegyetlen vérengzések. De olyan borzalmas, olyan kegyetlen és annyira irgalmatlan rendőri brutalitás nem történt meg a fővárosban talán soha, amilyen a szerda esti vérengzés volt. A bevert fejü, betört hordáju, megcsonkitott karu és huscafattá összemarcangolt emberek és asszonyok legtöbbjét nem fogdosta ösz-sze és nem kisértette be Sajó, a vérengzés rendezője, nehogy véres bizonyitványt állitson ki önmagáról, hanem időnkint kiadta a parancsot:

— Minden rendőr fogjon egy "tettest"!

Száznál több rendőr rohant neki az utca népének és akit csak értek, megragadták és vonszolták az elfogottak közé. Ezeket aztán az utca közepén, a rendőrövezte területen összevissza pofozták, rugdosták, kinozták és állandó ütlegekkel kisérték be a kerületi kapitányságra. Sajó maga pedig a rendőreivel a Népszinház elé vonult. Itt nem volt ujabb attak, de borzalmak mégis voltak. A rendőrtisztviselők ugyanis kiadták a parancsot, hogy tetteseket fogjanak a rendőrök. A 940-es számu rendőr fölment a járdára és a legelső járó-kelőt elfogta. Háromszor arculütötte, aztán belökte a rendőrök közé, akik ujból elverték. A szegény ember sirva kiáltotta a tanácsoshoz:

— Tanácsos ur, én utazó vagyok, több gyermekes családapa, könyörgöm, bocsásson szabadon. Itt a fényképes Máv. bérletjegyem, igazolom magam.

A tanácsos ráförmedt:

— Hallgasson, mert összekötöztetem!

A rendőrök erre felbuzdulva, dzsiu-dzsicu fogással kicsavarták a szegény ember kezeit, hogy fájdalmában valósággal orditani kezdett. A szinházból, ahol most a Nemzeti Szinház tagjai játszanak, a szinészek és a nézők közül is vagy százan kimentek az utcára, hogy megtudakolják, mi zavarta meg az előadást. Esti tiz óráig állt itt a rendőrség, amely szakadatlanul folytatta a brutalitás munkáját. Az állami vadállatok tiz óra után vonultak vissza a kapitányságokra.

A rendőrség bestiális kegyetlensége annyira felingerelte az egész közvéleményt, hogy szinte egyhanguan követeli Sajó és a vérben gázoló bestiák szigoru megbüntetését. Bizonyosra vehető, hogy **Sajó Sándor elvérzett a szerdai vérengzésben.** A közvélemény követelése rászoritotta a főkapitányt, hogy vizsgálatot inditson a VII. kerület közveszélyes vérebe és ragadozói ellen. Boda főkapitány a következő felhivással fordult a főváros lakosságához:

A csütörtöki napilapok tulnyomó része elitélőleg nyilatkozik a szerdán este a szociáldemokrata munkások által tartott gyüléseket követőleg összeverődött csoportosulások szétoszlatása körül Sajó Sándor rendőrtanácsos és a rendőrlegénység által tanusitott eljárás miatt.

A főkapitány, aki minden egyes esetben és különösen a jelen alkalommal is oly utasitással látta el az intézkedő tisztviselőket, hogy a legnagyobb tapintattal járjanak el és a karhatalmat csak parancsoló szükség esetén alkalmazzák — a való tényállás megállapitása végett vizsgálatot rendelt el s annak haladéknélküli foganatositásával dr. Pekáry Ferenc főkapitányi helyettest bizta meg.

A főkapitány ez uton is felszólitja azokat, kiknek a rendőrség eljárása ellen panaszuk van, hogy vallomásuk előadása végett a főkapitányi helyettesnél (V., Ferenc József-tér 7. szám, I. emelet, 14. ajtó alatt) reggel 8 és délután 2 óra közötti időben megjelenni sziveskedjenek.

Külföldi szemle.

Az oroszországi kolera. Pétervárról jelentik: Kolerában ujabban 305 ember betegedett meg és 116 meghalt. A járvány kezdete óta csupán Péterváron 1273 ember betegedett meg, 365 pedig meghalt. A város lakosságán rémület kezd erőt venni, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a rettenetes járvány terjedéséhez a talajt még alkalmasabbá tegye.

A tulzsufolt korházakból borzalmas hirek szivárognak ki, melyeknek a valódiságát senki sem ellenőrizheti. Itt, ahol a halál oly dusan arat, napirenden vannak a szivettépő jelenetek. Bejön egy apa, akinek egyetlen gyermeke kolerában megbetegedett. Későn jött, mert a kis beteg már a halállal vivódik. Egy másik korházban öt kis gyermek jelenik meg, kik hangos sirással veszik tudomásul, hogy anyjukat, az egyetlen támaszukat, a járvány elragadta. Be akarnak rohanni a szobába, melyben a holttest fekszik és erőszakkal kell őket viszatartani. Egy anyának, aki görögdinnyét adott két kis gyermekének, mind a két gyermeke meg kapta a kolerát és pár óra alatt meghalt. A korházak alkalmazottai alig tudják az elhaltak hozzátartozóit visszatartani attól, hogy a legnagyobb veszedelem ellenére is, be ne menjenek a holttesthez.

Egy másik pétervári jelentés szerint a járvány kitörése óta Pétervárott 1669 megbetegedés és 448 haláleset fordult elő. A városi iskolákat másfél hónapi időtartamra bezárták. Az iskolákban korházakat rendeznek be. Számos idegen elhagyja a várost.

A rendőrkutyák. Berlin határában Buchholz nevü hangszerkészitő feleségét a grünaui temető közelében levő erdőben megfojtották és kirabolták. Wollenberg György kocsist, az áldozat kedvesét gyanusitják, akit a rendőrség le is tartoztatott. Most vasárnap a Hercog-pár, akinél a férjétől elvált aszony lakott, eltávozott hazulról. Amikor ezt a kocsis megtudta, kerékpáron kirándult Falkenbergbe. Az asszony éppen a mosónéjához akart menni, amikor az utcán találkozott a kedvesével. Több tanu látta, amint izgalmasan diskurálva bebarangolták az egész környéket. Hajnalban egy munkás a grünaui temető mellett az erdőben ráakadt egy ismeretlen asszony holttestére. A hulla nyakán madzaggal meghosszabbitott ostorszijból való hurok feszült. A helyszinére érkezett vizsgálóbiró megállapitotta, hogy az asszonyt előbb hátulról megragadva a földre teperték, azután megfojtották és kirabolták. A rendőrség két kutyával látott a nyomozás munkájához. Az ebek a lábnymok mentén szaglászva a Bahnstrasse ötös számu házig mentek és ott megállapodtak. Igy derült ki, hogy az áldozat Buchholz hangszerkészitő felesége. A szemtanuk előadása alapján a kocsis keresésére indultak és egy külvárosi csapszékben lelték meg. A kocsis hasztalan védekezett, mert a rendőrségi kutyák a csizmája körül szaglásztak és nem mozdultak el mellőle. Azonnal letartóztatták és bekisérték Köpenickre, az ügyészség fogházába.

A rendőrség szaglász és oszlat. Pétervárról sürgönyzik, hogy az ottani rendőrség kedden valamennyi városrészben széleskörü házkutatást tartott és 3 bombát, valamint nagyobb mennyiségü dinamitot talált. Mintegy száz, többnyire a jobb osztályhoz tartozó egyént, közöttük egy rendőrtisztet, letartóztattak. A forradalmi szocialisták nyolc kerületi bizottságát, valamint a vasuti munkások szövetségét feloszlatták.

Az orosz rendőrség még mindig nem tanulta meg, hogy a forradalmat nem lehet felosziatni. A szocialista bizottság a feloszlatás ellenére tovább fog müködni, még ha a tagjait el fogják is, mert a forradalmárok nyomban uj bizottságot alakitanak.

Politikai üldözések. A boszniai mohamedánszerb szervezetek küldöttsége Burián közös pénzügyminiszternek emlékiratot adott át, amelyben az alkotmány behozatalát sürgeti. A miniszter igért is valamilyen alkotmányfélét. ami nem elégiti ki ugyan a bosnyákok kivánságait, de azért kezdetnek mégis örömmel fogadnák. Csakhogy az ujabb események azt mutatják, hogy Buriánnak még ezt a tartozkodó igéretét sem szabad komolyan venni. A bizottság ugyanis a miniszternél tett látogatása alkalmával az ország minden reszéből üdvözlő táviratokat kapott. A hatóságok eleintén minden kifogás nélkül továbbitották ezeket a táviratokat, most azonan egyszerüen elkobozzák azokat, sőt a táviratok aláiróit meg is büntetik. Wagner Kálmán tuzlái kerületi főnök például egyenkint 500 korona pénzbirságra és 30 napi elzárásra itélte el Muezinovics Hadzsi Ibrahim béget és három társát, amiért ilyen üdvözlő táviratot menesztettek a végrehajtó bizottsághoz.

Vasutasok sztrájkja Törökországban. A vasutasok sztrájkjáról, amelyről egyébként már megemlékeztünk, ujabban a következőket jelentik Konstantinápolyból: A kormány el van tökélve, hogy az anatoliai vasutakon kitört sztrájkot katonai segitséggel fogja leverni. Már kedden katnaságot rendelnek az anatoliai vasutvonalra és ujból megindítják a forgalmat.

MUNKANÉLKÜLIEK.

Mint Albanyból jelentik, az állami munkaügyi hivatalhoz 192 unionnak jelentése érkezett meg. A jelentések szerint a 192 unionnak 95,000 tagja közül januárban 36.9 százalék, áprilisban 33.9 százalék és juniusban 30.2 százalék volt munkanélkül. Mint e jelentésekből látható, nagyon lassan fogy a munkanélküliek száma.

OLCSÓBB POSTADIJAK.

Az Egyesült Államok és Angolország között ujabb szerződés jött létre, melynek értelmében a postadijak árát 5 centről 2 centre leszállitották. Az Egyesült Államokból Angliába vagy Angolországból ide küldött levelekre eddig 5 centes bélyeget kellett ragasztani, az uj szerződés értelmében 2 centes bélyeggel fogják a leveleket továbbitani.

AZ ŐRÜLTEK TAFTRA ÉS BRYANRA SZAVAZNAK.

A Bostonban levő "Danver Insane Asylum" nevü őrültek házának lakói szavaztak az Egyesült Államok elnökjelöltjeire. A szavazás eredménye a következő:

Taft Wilmosra szavazott 218 őrült, Bryan Wilmosra szavazott 110 őrült. A szocialista jelöltekre nem szavazott senki.

Mint ebből látható az őrültek tulnyomó többsége Taft hive, de Bryan is elég népszerü — a bolondok között.

FEL A VERSENYRE!

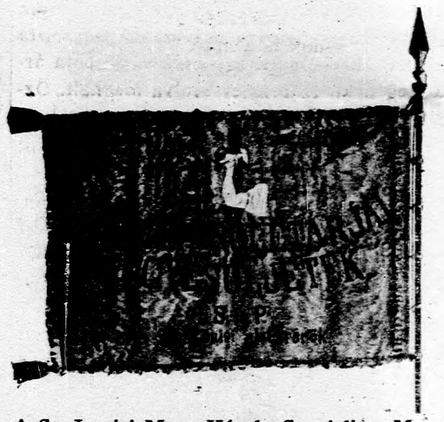

A St. Louisi Marx Károly Szocialista Munkás Szervezet Női Osztálya, áthatva a szocializmus nagy igazságaitól, hogy a szocialista eszméket a magyar munkásság minél szélesebb rétegeiben terjessze és hogy ezen eszméket hirdető lapot, a **Népakaratot** hathatósabban támogassa, **gyönyörü himzett, vörös selyem zászlót készitett, amelyet az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség azon osztályának ajánl föl, amely osztály**

1908 DECEMBER 31-ig

a legtöbb uj féléves előfizetőt szerez a NÉPAKARAT részére.

Bármely osztálynak legtöbb előfizetőt gyüjtő tagja pedig egy gyönyörü **vázát** kap jutalmul.

Nemes versenyre hivjuk fel elvtársnőinket és elvtársainkat, versenyre, amelyben a győztes csak egy lesz: a forradalmi szocializmus.

Felhivjuk az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség összes oztsályait, hogy vegyék ki méltó részüket a versenyből s iparkodjanak megszerezni a forradalom vörös lobogóját, mert **minél derekasabban veszik ki részöket e versenyből, annál több harcost állitanak csatasorba küzdeni azon eszmékért, amelyek e zászlóra vannak felirva.**

Hisszük, hogy Szövetségünk minden osztálya lelkesedéssel veszi ki részét a küzdelemből, amelynek eredménye mindnyájunk győzelme lesz.

..Fel a versenyre a zászlóért, a Népakaratért, a szocializmusért!

A New Yorki Magyarajku Bádogosok és Szerelők Szakegylete **1908. október 10-én, szombaton, a Yorkville Casinoban, 86th St.,** (2-ik és 3-lk Ave. között) szinielőadással és **NAGY ÉLŐKÉPPEL** egybekötött **NAGY ŐSZIMULATSÁGOT** rendez.

Szinre kerül **A megváltás felé,** szinmü 3 felvonásban, irta Garami Ernő. A budapesti vigszinházban nagy sikert aratott. Kezdete este 8 órakor. Belépti dij 25c., ruhatár 15c. A tiszta jövedelem a munkanélküli alap javára forditatik.

TÁRCA.

ROBICSEK NEM ENGEDI.

— Irta: **Antal Sándor.** —

Tizenhétéves koráig otthon, Linowban olvasta Éli a szent könyveket. Először három évig az öt kicsit, azután a négy középsőt, végül a huszonhárom nagyot. Mikor már a huszonharmadikat is elolvasta, egy szombat este, vacsora után, kivezették Élit az utcára, kezébe adtak egy botot meg egy kis zacskót. A zacskóban nem elemózsia volt, hanem az imádkozó szerszámok. Az utcán igy szólt hozzá az apja:

— Kinőtt a szakálad, jól laktál és most kezdődik az uj hét. Menj innen amerre akarsz. Mindenütt laknak testvéreid. Állj meg a küszöbön, csókold meg az isten nevét. Aki benn lakik, majd megadja neked azt a fillért, amivel valakinek biztosan tartozik. Ne köszönd megszó nélkül menj tovább. Uj ruhát sose végy, a szombatot tartsd meg és ne felejtsd el az apád nevét. Tudod, hogy engem Simon ben Manassénak hivnak. És most menj, áldott legyen az ut, amelyen jársz.

Igy indult el Éli kenyér és pénz nélkül Stülpe felé. Azután Stülpéből Baruthba. Baruthból Petkusba ment. Sehol se maradt tovább egy napnál, kivéve, ha pénteken ért valahova. Lassan munka nélkül s szó nélkül bejárta Galiciát, Sziléziát, Csehországot, egész Magyarországot. Bement Romániába is, de onnan kikergették. Visszajött Magyarországra. Hazafelé tartott, azon az uton, amelyen jött. Gyöngyös felé igyekezett, mert Gyöngyösről mennek Károlyba, Károlyból Mármarosszigetre, innen Beregszászba, onnan haza Galiciába. Ezt az utat Linowban mindenki tudja.

Ekkor már huszokétéves, pénzes ember volt Éli. Igazán voltak mindenütt jó testvérek, akik este a templomból vacsorára, éjjeli szállásra magukkal vitték. Persze reggel se eresztették el éhesen. Pénzt nagyritkán adott ki, többnyire csak ebédre. A sok összekoldult pénz megmaradt. Éjjel-nappal ott lógott egy kis zacskóban, az Éli nyakában. Rézpénz, ezüst, bankó vegyesen. Persze mesterséget még nem tanult, de hát ez igy szokott lenni.

Hogy került azután menetközben Ottományba, hogy vettel el Schön Málit, hogy lett belőle paplános, az mind mellékes, mert a Fohn — az esküvőhöz szükséges irásokból tudták meg, hogy igy hivják — szerepe csak halála után kezdődik. Lehet, hogy a csavargást nem birta elfelejteni, lehet, hogy az ócska vatta pora ártott meg neki. Három év mulva meghalt. Özvegyen hagyta Málit két gyermekkel. A szegény Fohn nyakában kerek nyolcszáz forint meg két régi négy krajcáros volt.

Máli csak annyit sirt, amennyi éppen illet, aztán beköltözött Érmihályfalvára szappant árulni. A pénzt kölcsönadta idevaló ismerősöknek, aztán az ismerősök ismerőseinek. Többnyire csak husz forintot adott és havonta egy forint kamatot kért rá. Nálunk már két éve volt husz forintja, én onnan ismerem. Rendesen adósaihoz szokott eljárni ebédre, vacsorára, reggelire. Mindenki szivesen látta, mert a pénzről sohasem beszélt. Nem is szerette, ha megadták. Csak a kamatokat szedte be pontosan. Minálunk többnyire csak reggelizett. Meg az eljegyzések is nálunk voltak.

Máli csunya volt, de fiatal. Férjhez szeretett volna menni. Ajánlottak is neki több embert. Egyik neki való volt. Eljegyzés előtt ősi szokás szerint, elment a férjéhez, az ottományi temetőbe.

— Tudod Éli — mondta a nem nagyon korhadt fejfa előtt — a gyerekek nőnek, ember kell a házhoz, én nem birok. A szappant nem igen veszik, a kamatot meg nem fizetik pontosan. Most Kovács Lajos is meghalt husz forinttal. Két évig tartozott vele, hát most kitől követeljem? Magányos özvegytől senkisem fél. A bank meg százért ad ötöt egy évre. Ezért gondoltam, hogy hozzá megyek ehhez a Steinhoz. Tudod Éli, olyan hzzám való ember. Senkije sincs és van ezer forintja. Veres bajusza van. Nagyobb sokkal, mint te, vastag. Már most a te téli rokkodat is el kell adni, ugy is szük neki. Tudod, hogy csak a gyerekekért teszem. A sirkő miatt ne haragudj, igaz, hogy megigértem, de nem akarom a gyerekek pénzét meghiányositani.

Fohn beleegyezett. Legalább Máli ugy érezte. Vigan jött be Érmihályfalvára, a halat is megvette, hogy másnap meglegyen az eljegyzés. Ez volt nálunk a Máli első eljegyzése. Azért volt nálunk, mert a mi nagy vasalóasztalunk mellett sokan elférték. A töltött halat már délután elhozta két nagy tálban.

Estére azután eljött a veresbajuszu Stein két más emberrel. De még semmit se tettek ki az asztalra. Csak az abroszra könyököltek, ugy beszélgettek. Máli eleintén szégyenkezett, de azután ő is beleszólt. Ugy, hogy egészen elfelejtette, hogy eljegyzés van. A szappanról, az esőről meg az ünepekről beszélgettek. Mind az emberek szivaroztak, az én apám is, pedig ő csak pipázni szokott. Azután tréfákat, adomákat mondtak. Stein sokszor ugy nevetett, hogy az asztalra fektette a fejét. De még mindig nem tálalták föl a halat. Egyszerre a kamatról kezdtek beszélni. Hát amikor a Máli megmondta, hogy több, mint a fele a pénznek künn van, még irás sincs róla, akkor azt mondta, hogy meggondolja a dolgot. És elment a másik kettővel. Máli csak annyit mondott, hogy alászolgája, legalább a hal megmaradt. Most már együk meg mi a halat. Akartuk is, de nagyon rossz volt, mintha vizes zsemlye lett volna. De ő nagyon jóizüen evett.

Eltelt egy pár hónap és Málinak uj vőlegénye akadt. A halat megint elhozta Jenő, a nagyobbik fiu. De még délután visszament a párti. Mert az a bizonyos az anyját is a házhoz akarta hozni. A halat visszavitték. Azután sokszor volt nálunk egész meg fél eljegyzése Málinak, de mindegyik visszament. Pedig a szegény Fohn mindegyikbe beleegyezett. Legalább Máli mindig ugy jött be Ottományról, hogy őneki megmondta Fohn, hogy beleegyezik. Én ezt sohasem értettem, de az apám is mondta, hogy benne van a vallásba.

Nyolc évi özvegység után jött Robicsek. Robicsek összetört ember volt. Vöröses, őszes volt már a szakála. Husz éve halt meg a felesége. Málit már gyermekkora óta irmerte. Volt ugyan két felnőtt fia, de azért csak hozzá ment Máli, mert a bolton kivül háromezer forint készpénze volt, meg a szegény Fohn is megengedte. A meglevő szappant a boltba vitték és Máliból Robicsekné lett. Az ember fiai sokszor eljöttek, hogy apjuktól egy pár forintot kérjenek, de a menyecske kikergette őket a boltból, még azt sem engedte, hogy cigarettát vegyenek maguknak. Robicsek haragudott, veszekedett, de csak Máli maradt a győztes, mert sirni kezdett és a jó Fohnt emlegette.

A saját gyerekeit is sokszor megverte. Különösen Jenőt, mert sok cigarettát lopott. A kicsi inkább a cukrot pártolta. Egy évi veszekedés után megszületett a kis Samu és meghalt Robicsek. Jött a két nagy fia, kért valami örökséget. Persze hiába, minden a kis gyereké — mondta Máli és sirva hozzátette, hogy — volna szivük a kis ártatlan apátlan árvát megrövidíteni? A két fiu szégyenkezve elment. A saját két fia Jenő meg Albert is elment a háztól. Loptak egy marék pénzt ruhára, azután inasnak mentek. Máli haragudott, mert azt szerette volna, hogy otthon segitsenek lisztet meg ecetet árulni. De csak haza mentek néha-néha egy kis apropénzért.

Máli most csak elsején jön be. Egyre nyaggatja az apámat, hogy vegyen tőle pénzt kölcsön, mert különben nincs értelme, hogy mihozzánk jár. Nagyon ráncos az arca, mindig mondja, hogy semmi öröme sincsen az életben. A fiaira panaszkodik egyre. Már a kicsi is káromkodik szembeszáll az anyjával. De legjobban Robicsekre haragszik. A multkor akadt volna egy jó parti. Nem fiatal ember, pénze is volt. És itt van ni, Robicsek nem egyezett bele, nem engedte.

— Istenem, milyen jó ember is a szegény Fohn. Hányszor mentem ki hozzá, hányszor zaklattam. Életében is olyan áldott jó ember volt. Robicsek — az isten nyugosztalja meg — az nem olyan. Pedig mondtam, hogy a kis Samuért tenném. Összesen hétezer forint volna. Italmérési jogot is lehetne szerezni. De Robicseknek hiába beszél az ember. A két fia miatt haragszik, mert semmit sem adtam nekik. Ő nem egyezik bele. Azt hiszi, hogy én hagyni fogom. Én nem hagyom. Elmegyek a szoploncai nagy paphoz. Az majd kicsinálja. Tud az a halottal is beszélni. De a Samu pénzét nem hiányositthatom meg. A szoploncai pap majd megmutatja, hogy Robicseknek bele kell egyeznie. Összesen hétezer forint volna.

—o—

ÁTTEKINTÉS A HARCMEZŐN.

A **Népakarat**ban a fenti cim alatt megjelent Fáy elvtárs cikke, mely igen meglepett s kényszeritett, hogy én is néhány szóval résztvegyek a megindult vitában.

Nem akarok foglalkozni Liebman elvtárs cikkével, mert azt már az "áttekintő elvtárs" bonckés alá vette és nekem csak ismétlésekbe kellene bocsájtkoznom. Én kizárólag Fáy elvtárs cikkével akarok foglalkozni és igyekszem állitásait megdönteni.

Fáy elvtárs cikke jóformán e kérdés körül forog: "betöltötte-e a S. L. P. hivatását?", mire a t. cikkiró elvtárs egész határozottsággal kijelenti, hogy betöltötte. Nézzük, hogy betöltötte-e? Elsősorban tisztában kell lennünk azzal, hogy a S. L. P. alakitotta-e az I. W. W.-t? A S. L. P. egyetlen tagja sem állitotta, hogy az I. W. W.-t kizárólag a S. L. P. épitette, tehát, ha mindenféle radikális elem épitette, ugy nem formálhat jogot arra nézve, hogy a S. L. P.-t indosszálja. Erre nézve bizonyiték, hogy Corregan, a legutolsó elnökválasztáson a S. L. P. elnökjelöltje, nem helyeselte a párt azon állásfoglalását, hogy bemegy az I. W. W.-ba indosszálás nélkül s evégből vissza is vonult a mozgalomtól. Corregan elvtárs ezt kompromissziumnak tartotta. Azonban egy dolog tagadhatatlan, hogy éppen a S. L. P. örökös agitációja a szakszervezetek ellen az ipari szervezetek érdekében és küzdelme az A. F. of L. ellen, teremtette meg az I. W. W.-t. Vagy talán a **Freiheit** vagy a **Volkszeitung** idézte ezt elő? Dacára annak, hogy az előmunkálatokat a S. L. P. készitette, mégis a S. L. P. tagjai indítványozták az első konvención, hogy ne csatlakozzék egy politikai párthoz sem. Adassék meg mindkét politikai párt tagjainak az alkalom a belépésre. Ha ezen előzményeket Fáy elvtárs figyelembe vette volna, ugy nem irta volna cikkében, hogy: "Az I. W. W. nem indosszálta a S. L. P.-t és ez neki fáj." Tudniillik az áttekintő elvtársnak. Nem fáj ez sem az áttekintő elvtársnak, sem a S. L. P.-nak, sem senkinek. A S. L. P. nem akart kerékkötője lenni az I. W. W.-nak, hisz teljes energiáját fecsérlé rája. A S. L. P. utcai gyülésein az utolsó három évben egyebet sem lehetett hallani, mint agitációt az I. W. W. érdekében.

Ebből következtetve — Fáy elvtárs szerint — a S. L. P. segédkezett felépiteni az I. W. W.-t és ez volt agitációjának a netovábbja. Célját elérte, amiért küzdött, tünjön el a S. L. P. a föld szinéről. A mór megtette kötelességét, a mór mehet. Nézzük, hogy vajjon tényleg betöltötte-e a S. L. P. hivatását? Elsősorban elég erős-e az I. W. W. arra, hogy megteremtse a saját politikai pártját? Azt hiszem, hogy a felelet erre igen könnyü: nem. Azonkivül az I. W. W. utolsó konvenciója, mint azt a t. Fáy elvtárs igen jól tudja, eltörölte az elvi nyilatkozatból a "politikai" szót. S ez a legnagyobb bizonyitéka, hogy a S. L. P., mint politikai párt hivatását még be nem töltötte. Ha a S. L. P. felült volna a megijedtek rémkiáltásainak s rögtön abbahagyva a politikai mozgalmat, akkor ma nem volna a munkásságnak az Egyesült Államokban radikális politikai pártja, ami nem is bántaná nagyon Fáy elvtársat, mert mint anarchista nincs sok bizalma a politikai mozgalomhoz.

Fáy elvtárs cikkében egy parányi kis hibát csinál, mely nem nagyobb, mint az — Eiffel torony. A politikai mozgalomnak nem tulajdonit semmi egyéb jelentőséget, mint hogy szét fogja rombolni a parlamentet — papirgolyókkal. Kár, hogy a másik elavult vádat nem hozta a politikai mozgalom ellen, hogy a t. elvtársak bejutnak a bársonyszékbe és oly korruptak lesznek, mint a többiek, példa erre Millerand, stb. Nohát t. Fáy elvtárs, én szerintem a politikai mozgalomnak más hivatása is van, mint a fentemlitettek. Miután mi civilizált emberek vagyunk, civilizált fegyverekkel küzdünk. **A politikai mozgalom semmi egyéb, mint biztositása a békés átmenetnek.** Vagy talán azt hiszi, hogy a mi mostoha testvéreink, a kapitalisták ölbetett kezekkel fogják nézni szervezkedésünket akár az egyik téren, akár a másikon? Az ön által hozott példa igen találó, de nem az ön álláspontjára nézve. Amint Teddynek és Vilmosnak kell a tengerészet és katonaság, ugy kell nekünk a gazdasági és politikai mozgalom. Egyenkint könnyen legyőzhetők, együttesen képtelenség őket legyőzni. S próbálja meg, ajánlja Teddynek vagy Vilmosnak, hogy induljon harcba a tengerészet vagy katonaság nélkül. Teddy Blackwells Islandot, Vilmos Pankuvot fog emlegetni. Legyünk mi ostobábbak, mint ők? Azt hiszem, ezt a t. elvtárs sem akarja.

Fáy elvtárs felhoz egy csomó példát, hogy mennyi kárt tett a politikai mozgalom. Tény az, hogy a dolgok, melyeket idéz részben megtörténtek, de ez még nem bizonyitja, hogy a politikai mozgalom hiábavaló. Mi szocialisták, mint ilyenek főképen politikai harcot folytatunk és ebből következtethetők a nézeteltérések és szakadások. Ha nem foglalkoztunk volna politikával, csupán gazdasági mozgalmunk lett volna, ez épp ugy bekövetkezhetett volna. Mert, ahogy ma még nem vagyunk egyek a politikai téren, ugy nem vagyunk egyek a gazdasági téren sem. Hogy ez menynyire igaz, bizonyitom azzal, hogy az anarchisták, kik nem foglalkoznak politikával, csupán gazdasági kérdésekkel, (állitólag) kiváltak a dalárdájukból és alakitottak egy ujat, azonkivül egy része cserbenhagyta a "Freiheit"-et és egy uj lapot inditott. Tehát a rombolást nem kell betudni teljesen a politikai mozgalomnak. "A kapitalisták szervezeteit még sehol sem robbantották föl, erre csak a "phisical force" (nyers erőszak) lesz képes." — Ezt irja Fáy elvtárs. Éppen ezt akarnák a kapitalisták, nyers erőszakot, hogy kivezényelhessék ellenünk a katonaságot.

A történelemből okulhatunk. A francia forradalom megtanitott rá, hogy minden forradalmat **céltudatosan** kell előkésziteni. S akár a politikai mozgalom a gazdasági nélkül, akár a gazdasági mozgalom a politikai nélkül, mindegyik megismétlése volna annak a titáni küzdelemnek, melyben a francia forradalom volt s amelyben elbukott.

Eller Manó.

Ha tudni akarja az elmult év munkásmozgalmának történetét, ha könyvtárát egy értékes könyvvel gyarapitani akarja, feltétlenül szükséges, hogy a **Népakarat** 1907-iki évfolyamát megszerezze. **Csak még egy pár példány van!** Ára **kötve** $2.50.

Kik a lapot nem kapják rendesen, levelezőlapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:

Editor, Népakarat. 516 E. 6th St., New York.
I am a subscriber of your paper, but I don't get regulary. Please send it to this address:
Név .....
Szám és utca .....
Város .....

EGYLETI HIREK

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség XX. osztálya (Cincinnati, O.) 1908 október 10-én, **(1313 Vine St. alatt)** szinielőadással és tánccal egybekötött

LASSALLE ÜNNEPÉLYT

rendez. Belépti-dij 15 c. Kezdete este 8 órakor.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség VII. osztálya (Schenectady, N. Y.) értesiti úgy a helybeli, valamint a környéki magyarságot, hogy **október havában ANGOL ISKOLÁT nyit,** hogy alkalmat nyujtson mindenkinek az angol nyelv elsajátitására.

Bővebb felvilágositással a szervezet titkára szolgál. **J. Buck,** 13 Bakus St.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 23-ik osztálya az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség Allegheny, Pa. osztályával közösen **október hó 10-én,** szombaton este

KEDÉLYES ESTÉLYT

rendez a **Népakarat javára,** melyre ugy a helybeli, mint a környéki magyarságot tisztelettel meghivja a **Rendezőség.**

A philadelphiai Egyesült Magyar Munkás Egyletek **1908 október 6-án,** kedden este 8 órakor a **PHILADELPHIAI MUNKÁS DALÁRDA charterének felavatási ünnepélyét** fogja tartani saját helyiségében (800 Parish St.-en) változatos müsorral, jó zenével.

Belépő dij nincs. Ruhatár 15 cent.

A 31. osztály (Allegheny, Pa.) havi jelentése.

Osztályunk a jelenben még duló rossz munkaviszonyok miatt a szervezés terén nem nagy haladást mutathat fel. Számos elvtársunk még munka nélkül van. Mindamellett szervezetünk e hóban 3 taggal gyarapodott. Taglétszámunk 33. (8 női tag.) Pénzállományunk $8.05. A szeptember hó 5-én tartott kedélyes estély ugy erkölcsileg, mint anyagilag sikeresnek mondható, ha tekintetbe vesszük a munkanélküliek számát.

Lapmegbizottunk szerzett e hóban egy féléves uj, egy féléves és negyedéves folytatólagos előfizetőt. Elhatároztuk, hogy október hó 10-én egy kedélyes estélyt tartunk közösen a M. B. Sz. osztályával, melynek tiszta jövedelmét mindkét részről a **Népakarat** támogatására forditjuk. Tervbe vettük egy népgyülés megtartását október hó 25-ére, melynek sikere érdekében a legszélesebbkörü agitációt fejtjük ki.

A munkaviszonyok csak némileg javultak, de ez nem akadályozta meg a Pittsburg és környékén lévő szervezetlen, tudatlan munkástömeget abban, hogy a város megalapitása s fennállása 150 éves évfordulója alkalmára a kizsákmányolók által s az azok örömére s mulatságára rendezett ünnepen jelen ne legyen. Számosan jelentek meg a sokatigérő ünnepélyen, mely oly nagyszabásu volt, mint a kizsákmányolók gazságai. A szeptember hó 30-án, a hajózás fejlődését bemutató ünnepélyen mintegy 60,000-en voltak jelen. Azok, kik e várost nagygyá alkották, akiknek munkája révén haladt igy előre ezen város, melyben ma a munkások százezrei tengődnek s éheznek, azok a munkások nem látják be azt, hogy az ő alkotásuk, munkájuk nélkül még csak egy ház sem épülhet fel, egy vasuti vagy villamos vonal sem jöhet létre; ők, az alkotók hajléktalanok s éhezők és kénytelenek e városból messze utat tenni gyalog a kenyér megkeresése véget,t mig azok a kizsákmányolók, kik kisebbségben vannak s egész életök folyása csak tétlen semmittevés s szórakozásból áll, azok uralkodnak a nagy többség felett, melynek erejét ők félik ugyan, de igyekeznek a papság által a nagy tömeget minél nagyobb sötétségben tartani, hogy igy ne jöjjenek tudatára emberi mivoltuknak s engedelmes rabszolgái legyenek ezen korhadt társadalmi rendszer kiváltságosainak, az elnyomóknak, a jogtipróknak, a minden emberi érzésből kivetkőzött kapitalistáknak.

Eljön-e már egyszer az az idő, hogy megérti a mindent alkotó munkásnép, hogy egy várost, vagy a világon mindent, csak ő, a gondolkozni, a dolgozni akaró munkás tehet csak nagygyá s megérti-e, hogy a munka révén a munka gyügyümölcse s az alkotás dicsősége csak őt, a munkást illeti!

Föl tehát a harcra munkástestvérek! Küzdenünk kell ezen mai gaz rendszer ellen, melyben nekünk, dolgozóknak, munkásoknak csak inség, elnyomatás s hajléktalanság az osztályrészünk. Fel munkástestvéreink és összetartással változtassuk meg a mai kapitalisztikus kizsákmányoló rendszert s épitsünk fel annak romjain egy mindenben kielégitőbb, jobb és szebb jövőt.

S. Kmotrik, A. Czáj, bizalmiférfiak.

KIADÓHIVATALI ÜZENET.

J. Szabó, Johnstown, Pa. A beküldött $1.00-t mekaptuk, tudassa cimét, hogy a lapot küldhessük.

Nem felejtette ön el, hogy előfizetése mikor jár le? Ha igen, ugy kisérje figyelemmel a cimszalagján lévő számokat. Az első szám a HÓNAP, a második a NAP, a harmadik az

REGÉNY.

A Kreutzer-Szonáta.

Irta: Tolsztoj Leó gróf.

(Folytatás.) (29.)

És öntudatlanul kinyitottam az ajtót. A férfi a zongora előtt ült és hosszu, visszahajlott ujjaival arpeggiókat játszott; nőm a zongora szögletén, a kinyitott füzetek előtt állott. Ő látott vagy hallott meg engem először és egy pillantást vetett rám. Meg volt-e lepve, vagy ugy tett, mintha nem félne, vagy egyáltalában meg sem ijedt? Csak azt tudom, hogy nem remegett, sőt meg se moccant; csupán egy kevéssé elpirult, de csak néhány pillanat mulva.

— Mily jó, hogy eljöttél! Mi nem tudunk megállapodni, hogy mit játszunk vasárnap, mondta oly hangon, melyet bizonyára nem használt volna, ha magunk közt lettünk volna.

Ez a hang, ez a "mi" felháboritott. Szótlanul köszöntem Truchascevszkinek; ő megszoritotta kezemet, miközben mosoly ült ajkára, amely nekem gunyosnak látszott. Elmondta aztán, hogy partiturákat hozott, hogy a vasárnapi hangversenyre elkészüljenek, de még nem tudják, mit válasszanak: nehéz, klasszikus darabokat, különösen Beethovennek egy szonátáját-e, vagy könyebb szerzeményeket? Mind ez oly természtes, oly egyszerü volt, hogy valóban nem találhattam benne semmi kivetni valót. Pedig láttam, tudtam, hogy minden tettetés volt, hogy egyetértettek avégből, hogy engem megcsaljanak.

A féltékenyekre nézve (pedig a mi társadalmunkban kicsoda nem féltékeny?) leggyötrőbbek azok a társadalmi viszonyok, amelyekben bizonyos ürügy alatt igen nagy és igen veszedelmes bensőség van megengedve egy férfi és egy nő között. Az a féfi nevetségessé tenné magát az egész világ előtt, aki megakarná akadályozni a bálokon való érintkezést, az orvosoknak betegeikkel való érintkezésüket, a müvészi és különösen a zenei foglalkozásban való családiasságot. Hogy az emberek együtt foglalkozzanak a legnemesebb müvészettel, a zenével, bizonyos érintkezés szükséges, amelyben nem láthatunk semmi gáncsolni valót; csupán valamely ostoba, féltékeny férjnek nem lehet ez inyére. Jól nevelt férjben nem szabad ilyen gondolatoknak támadni és különösen nem szabad orrát ilyen dolgokba dugni, sem pedig azokat megakadályozni igyekezni. Pedig mindenki nagyon jól tudja, hogy éppen ezek a foglalkozások, de különösen a zene okozzák társadalmunkban a legtöbb házasságtörést.

Nyilván zavarba hoztam őket, mert meglehetősen sokáig képtelen voltam csak egy szót is szólni; Olyan voltam, mint a felforditott üveg, amelyből a viz nem tud kifolyni, mert tulságosan tele van. Meg akartam sérteni, ki akartam dobni ezt az embert, de nem tettem. Sőt ellenkezőleg, hibásnak éreztem magamat amiatt, hogy zavarba hoztam őket. Annál a különös érzésnél fogva, amely arra késztetett, hogy annál szeretetreméltóbban bánjak "ő" vele, mentül kinosabb volt nekem jelenléte, még ez egyszer ugy tettem, mintha mindenhez hozzájárulnék. Azt mondtam neki, hogy tökéletesen bizom izlésében és a nőmnek is azt ajánlottam, hogy ugyanazt tegye.

Még éppen annyi ideig maradt, amennyi szükséges volt, hogy hirtelen belépésem rossz benyomását elenyésztessem. Truchacsevszki a megállapodásokkal megelégedve távozott. A mi engem illet, én teljesen meg voltam győződve, hogy azzal szemben, ami bensejöket betöltötte, a zenekérdés nagyon közömbös volt előttük.

Válogatott udvariassággal elkisértem egészen az előszobáig, (hogy is ne kisérnék el egy férfit, aki csak azért jött, hogy nyugalmunkat megzavarja és az egész család boldogságát tönkretegye?) és nagy szeretetreméltósággal szoritottam meg puha kezét.

XXII.

Ezen a napon egy szót sem intéztem feleségemhez; képtelen voltam rá. Közelléte oly gyülöletet támasztott bennem, hogy szinte önmagamtól féltem. Ebédnél a gyermekek előtt azt kérdezte tőlem, hogy mikor utazom el? A következő héten a szomszéd városban megnyitandó zemsztvo-gyülésre kellett volna mennem. Megmondtam a napot. Nőm erre azt kérdezte, vajjon az utra mi mindenre lesz szüksége? Semmit se válaszoltam, szótlanul maradtam az asztalnál és szótlanul vonultam vissza dolgozó szobámba. Egyszerre lépését hallottam. Erre egy borzasztó nemtelen gondolat támadt agyamban, az, hogy miként Uri felesége, ő is palástolni akart egy már elkövetett bünt és ez az oka annak, hogy ebben a szokatlan időben eljön hozzám.

— Lehetséges-e, gondoltam magamban, hogy én hozzám jöjjön?

És mikor a közeledő lépéseket hallottam igy füztem tovább gondolataimat:

— Hogyha csakugyan én hozzám jön, ugy igazam volt.

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Deutsch József, City. Az I. W. W. konvenciójáról szóló tudósitást kisérő kommentár nem a központi vezetőségnek, sem a szövetségnek nézetét tükrözi vissza, hanem **csak az én egyéni nézetemet.** Hogy mit fog szólni a vezetőség és mit fog szólni a szövetség az egész ügyet illetőleg, azt még nem tudjuk, de bizonyos az, hogy elvtárs felszólalása **a tudósitás teljes meg nem értéséből származott.** Őrültség még csak feltenni is, hogy azok a "durva kitételek" az I. W. W. ellen irányulnak. Az ipari unionizmusnak őszintébb hivét magamnál nem ismerek, ez azonban nem gátol meg engem abban, hogy megmondjam a véleményem azokról a **személyekről,** akik csakugyan elitélendő eljárást tanusitottak.

Ennyit arról, ami a személyeket illeti.

Sokkal erősebb támadásban részesit elvtárs egy másik kitételt, amelyre azt mondja, "hogy egy másik kitételt, amelyre azt mondja, hogy "ezzel a Népakarat az I. W. W.-t temeti" és ez rég oly sok reményt füzött Amerikának öntudatos munkássága" E kitétel ellen intézett támadása is a dolgok teljes félreismeréséből származik. Az ipari unionizmus és az I. W. W. néven ismert szervezet **nem minden körülmények között** egy. A magam részéről igenis csak is oly ipari unionismushoz füzök reményt, amely szocialista elvekre van épitve, amely nemcsak formában ipari, hanem szellemben szocialista is. Hogy vajjon az I. W. W. megmarad-e annak, a közeljövő megfogja mutatni. De akár megmarad, akár nem marad meg, a Népkarat az ipari unionizmusért lelkesebb harcot fog vivni, mint valaha.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyleti helyisége 516 E. 6th St. Üzleti üléseit tartja minden hó első szombatján. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szivesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkás Szervezet II oszt. helysége 404 E. 64th St. I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szivesen fogad a szervezet.

III. osztály. Brooklyni Magy. Szoc. köre 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Titkár Karl Stefanko, 35 Shole St., hová minden levél intézendő. Gyülések minden hó második hétfőjén este 8 órakor.

V. osztály. Elizabethporti Szoc. Munkás Szerv. Gyüléseit tartja a Knoll-Hallban, 463 East Jersey St. Minden 3-ik szombaton vita vagy felolvasás. Utolsó szombaton üzleti ülés. Titkár M. Oppmann, 139 Ripley Pl.

VI. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-ső szombatján és a többi szombaton vita vagy felolvasás 20 West St., Plavetzky szalon helyisgében. Titkár Szőke József, 46 Hunterdon St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. Gyüléseit tartja minden hó második és minden hó negyedik vasárnapján délelőtt 9 órakor 13 Bakusz Street, Buck elvtársnál. Titkár Buck J. 13 Bakusz St.

VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szoc. Munk. Szerv. Minden hó 2-ik vasárnapján tartja üzelti gyülését és minden szerdán este vitaestély vagy felolvasás tartatik magánhelyiségében, 210 Electric Ave. Titkár Majkuth F. Levelező titkár A. Weisz, 610 Sycamore St., E. Pittsburg, Pa. A szervezetet érdeklő levelek ide cimzendők.

IX. osztály.McKeesporti Magyar Szoc. Munkás Szerv. magánhelyisége 149 2nd St. Üzleti gyülés minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap eszmecsere. Levelező titkár Kriszter M., 401 Jerome Ave., hova a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkás Szerv. Gyüléseit tartja minden hó első szombatján, a többieken vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 883 McAllister St. Titkár Stern M., 3299 Scott St., Szervezetünket érdeklő leveleket kérném ide cimezni.

XI. osztály. Clevelandi Magy. Szoc. Munk. Szerv. (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár Erben J., 2819 Detroit Ave. Minden a szervezetet érdeklő levelek ide küldendők. Gyüléseit tartja minden hó első keddjén, 1949 W. 25th St. magán-

XII. oszt. Milwaukee, Wis. Szoc. Munkás Szerv. Titkár ifj. Mayer József, 512½ Reservoir Ave. Uzleti gyüléseit tartja minden hó első vasárnap délutánján, "Hoffmann Hall", cor. 4th and Chesnut St.

XIII. oszt. Phila'. Lev. t'tk. Tudor J., 461 Myrtle Street, hová minden a szervezetet érdeklő levelek cimzendők. Üzleti gyüléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3 órakor, 800 Parrisch St. (magánhelyiség.) Minden szombat este felolvasás vagy vitaestély.

XIV. osztály. Buffaloi Szoc. Munkás Szervezet. Levelező titkár Kelemen B. 234Adams Street, hová a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Gyülések, felolvasások és vitaestélyek minden szerda este magánhelyiségünkben 174 Austin Ave.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. **Titkár M. Spitzer, 1439 So. 3rd St.. Összejöveteleit tartja hetenkint 3-szor, a következő sorrendben: Keddi napokon olvasó-, 1. és 3. csütörtökön üzleti ülés a többi csütörtökön rethorikai előadások. Vasárnap délutánonként szórakoztatásra szánt családi összejövetelek. Magánhelyiség 1606 So. 7th St.**

A dalárda dalóráit tartja minden vasárnap d. e. 10—12-ig. Titkár Reisch J., 2018 So. 11th St..

XVI. osztály. Baltimorei Locuspointi Soc. Munk. Szerv. Gyüléseit tartja minden harmadik, havi üléseit pedig minden első vasárnapján a hónapnak, délelőtt 10—12-ig. Titkár Ch. Varró, 14 N. Curley St.

XVII. oszt. St. Louis north sidei Szoc. Munkás Szervezet; üzleti üléseit tartja minden hó 1-ső és 3-ik szerdáján, magánhelyiségében, 2412 N. 14th St. Minden hétfőn este vita vagy felolvasás. Titkár Lády J., 2401 N. 9th St., hova minden az osztályt érdeklő levelek cimzendők.

XVIII. oszt. Springfield Ill. Szoc. Munk. Szerv. Gyüléseit tartja 2019 N. 16th St. Titkár Gy. Németh András, kihez minden a szervezetet érdeklő levél cimzendő.

XIX. osztály. Chicagoi Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-ső vasárnapján d. u. Minden szombaton este vita vagy felolvasás. A szervezetet érdeklő értesitések C. Berki, 371 Park Avenue, levelezőhöz intézendők

A dalárda dalóráit tartja minden vasárnap d. e. 9—12-ig a Fulton St. 698 sz. alatt levő helyiségben. helyiségében.

XX. oszt. Cincinnati-i Szocialista Munk. Szerv. Az üzleti gyüléseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján d. e. 9 órakor. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás 1431 Wallnut St. alatt. Titkár P. Piblinger, 219 Odcon St.

XXI. oszt. Akron, O. Lev. titkár Huszer F., 377 So. Broadway, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIII. osztály. New Brunswick-i Szoc. Munkás Szerv. Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján magánhelyiségében, 303 Neilson St. Titkár F. Dévisz, 301 Neilson St..

XXIV. oszt., Erie, Pa. Titkár Waida B., 1220 W. 18th Street, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXVI. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titk. Fleischer S., 911 Broadway, Oakland Cal. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 és fél órakor. Minden hó első vasárnapján vita vagy felolvasás tartatik 337 12th St. (Castle Hall), Oakland, Cal.

XXVII. oszt. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Izsák S., 625 Fairholm Avenue, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 órakor havi- és minden 1-ső vasárnap d. u. vita, felolvasás és számtan tanitás 2907 Adams St.

XXVIII. osztály. Chicagoi Szoc. Munk. Szerv. 2-ik oszt. Titkár L. Ritzinger, 3441 So. Halstead St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIX. oszt. Newark, O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján, 389 Baltimore St. alatti magánhelyiségében. Lev. titkár Turuc P., cor. Cedar and Washington St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár, Jergasics János, 253 Second St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. havi ülés minden hó első vasárnapján a szervezet helyiségében, 374 E. Barthman Ave.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyüléseit tartja minden hó 4-ik szombatján este 8 órakor. Képzőgyüléseit minden hó első és harmadik szombat estéjén tartja a szervezet magánhelyiségében, 805 East St. Titkár S. Nyirő 805 East St., hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXXII. oszt. Bridgeport, Conn. Lev. titkár L. Sido, 53 Cherry St Minden szombaton este képző gyülés. A rendes havi üzleti üléseit tartja minden hó első vasárnapján, d. u. fél 3 órakor magánhelyiségében, 257 Howard Ave.

XXXIII. oszt. E. Chicago, Ind. Titkár Gyurgyik János. Box 436. Gyüléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3-tól. Minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Szászi-féle Hallban van.

XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyüléseit tartja minden hónap első csütörtök este 2695 E. 79th St., saját helyiségében. A többi csütörtök estéken vita vagy felolvasás. Titkár Blasko J., 2116 W. 33rd St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

AZ I. W. W. MAGYAR LOCALJAI.

"Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet". (Industr. Typograhical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyüléseit tartja minden hó 1-ső és 3-ik vasárnap délelőttjén, a Szoc. Munk, Szerv. helyiségében, 516 E. 6th St. Levélcim L. Lefkovits, 516 E. 6th St. (Népakarat nyomda.)

A chicagoi Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyüléseit tartja minden hó első és harmadik keddjén este 7 órakor, 8—10 Clark St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404, I. W. W.) gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütökön este 8 órakor 800 Parrisch St. Pénzügyi titkár L. Basky, 958 N. Lawrence St., kihez minden az osztályt érdeklő levél intézendő.

I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas- és Fémmunkások Csoportjának helyisége 20 West St. Plavetzky-szálloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8—10 óráig. Beiratási dij 30c. Havijárulék 25c. Felhivjuk magyar munkástársainkat a beiratkozásra.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

Ügykezelőség és székhely: E. Pittsburg, Pa. Gyüléseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. fél kilenc órától. Az összes levelek S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. küldendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben beszélni lehet minden hétfőn este 8-tól fél 10-ig.

Az intéző bizottság 210 Electric Ave., E. Pittsburg, Pa. tartja rendes ülését.

Intéző bizottsági elnök: Gross Henry, P. O. B. 39, E. Pittsburg, Pa. Alelnök id. Stumpfer János, E. Pittsburg, Pa. P. ü. és lev. titkár S. Marossy, 405 Arlington Ave., Mt. Oliver, Pittsburg, Pa. Pénztárnok Gyékis Henrik, 803 East St., North Side, Pittsburg, Pa. Jegyző Székely Imre, 242 P. O. B. East Pittsburg, Pa. Számvizsgálók Gross L., Weisz Márton, P. O. B. 385 E. Pittsburg, Pa. Ellenőrök Glück Frigyes, Viszlay Béla. Szervező Kmotrik Sámuel 805 East St., North Side, Pittsburg, Pa.

Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelősége, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágositást kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J.

Osztályok:

I. osztály. New York. Elnök Schwartz József. P. ü. és l. titk. Láng D. c. o. Sánthó 224 E. 67th St. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 1685 1st Ave. Hivatalos orvos Dr. M. Slabey, 226 E. 72nd St., Telephon 6060—79th. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik péntek este képző gyüléseit minden hó 4-ik szombat este helyiségében 404 E. 64th St. (Hunyadi Hall.)

II. oszt. Cleveland, O. Elnk Németh I., P. titkár Bors János, 3536 W. 66th St. Pénztárnok Szemenyei Imre, 3711 W. Lorain Ave. Gyüléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt. Hivatalos orvos Dr. Francisci, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár Kovács Jézsef, 46 Somerset St. Pénztárnok Walljus József, 46 Somerset St. Gyléseit tartja minden hó negyedik vasarnapján, 46 Somerset St. alatt.

IV. osztály. Hartford, Conn.

P. ü. és lev. titkár Schulteisz M.,52 Grand St., hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszig Gy., 46 York St. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén este 8 órakor, felolvasásokat tart minden hó 1-ső vasárnap délutánján.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Gallé B. P ü. és lev. titkár Csontos János 230 Clark Place. Pénztárnok J. Trauner, 431 Magnolia Ave. Orvos Dr. Stein Emil, 155 2nd St. Gyüléseit tartja minden hó 3-ik kedd estéjén.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Pénztárnok Vers József, lakik 2266 Jefferson Ave., p. ü. és lev. titkár Simonffy Sándor, 8 Vanderbilt Ave. Gyüléseit tartja minden harmadik vasárnap délután 2 órától az Asvay-féle helyiségben.

VII. osztály Lynn. P. ü. és lev. titkár Dobrovits András. P. O. Box 35.

VIII. osztály, Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Rettig Károly, lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár Nagy Károly, 145 South St. Gyüléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén, 20 West St. Hivatalos orvos Dr. M. Bruck 351 Washington St., Rendelő órák délelőtt 8—10-ig, délután 1—3-ig, este 6—8-ig. Minden havi gyülés előtt való kedden tisztviselő gyülés.

IX. osztály. Buffalo. N. Y. Elnök Singer J. pénztárnok Vámossy M., levelező és pénzügyi titkár Popovits J., 394 Tonavanda St., hova minden az osztályt érdeklő levelek intézzendők Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján 174 Austin St. Hiv. orvos Dr. Hoffmayer, lakik 150 East St.

X. osztály Erie, Pa. Titkár Lovas István, 721 W. 2nd St., ahova mindennemü az osztály érdelő levelek küldendők. Pénzt. Tóháti B., 548 W. 19th St., Orvos Dr. Ackermann, lakik 9-ik 11 W. St. Telephon Mutual YL1447. Gyüléshelyiség 831 W. 2nd St. Gyüléseit tartja minden hó 1-ső és 3ik szombatján este

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szkoknya András. Pénztárnok Végeszer János. P. ü. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 239 Valley St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyüléseit tartja minden hó 3-ik péntekjén, este 8 órakor, 101 Nassau St.

XIII. oszt. Chicago, Ill. P. ü. és lev. titkár L. Szabó, 922 Milwaukee Ave., hová minden a betegsegélyzőt érdeklő levelek intézendők. Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 órakor, 698 Fulton St.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantwain 207 Sunseot St. Gyüléscit artja minden hó harmadik csütörtökjén este Tóth L. tagtárs lakásán, 109 7th Ave.

XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök Gross H. . ü. és lev. titkár Székely Imre, P. O. B. 242 E. Pittsküldendők. Pénztárnok J. Braun, Box 101 E. Pittsburg, Pa. Orvos dr. Crandel, Braddock Ave., Turtle Creek, Pa. Gyüléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap a délelőtti órákban 210 Electric Ave.

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök MandelJános. Pénztárnok Kish Gergely(lakik 162 Miller St.) Titkár Lahman István 1811 So. 11th St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos S. S. Kohn 208 Soulard St. Rendel délelőtt 10-től 12-ig d. u. 4-től 8.30-ig Telephon Kinloch Central 9299-L. Bell Sidny 2215. Gyülések minden hó 3-ik vasárnap délután 2 órakor, 1606 So. 7th Street.

XVII. oszt. Philadelphia. Elnök Ternay F. Pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St., p. ü. titkár Koppányi Gy., 326 Culvert St., **lev. titkár Földi L.,** 711 Fairmond Ave. Hivatalos orv. **Dr. Steiner S. 851** N. 5th St. Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, délután 2 órakor 800 Parrisch St. (magánhelyiség.)

XVIII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Ador József. Titkár Klein Béla, lakik 91 Grand St., pénztárnok Lax Izidor, 456 Newark St. Uzleti gyüléseit tartja minden hó 3-ik szombat este, képző gyüléseit minden hó első szombat estéjén.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Pollák B., p. ü. és levelező titkár Wache B. 186 4th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Bujáki János, lakik: 14 Grand Street, Garfield, N. J. Hivatalos orvos Dr. Hajtinger Kálmán. Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave., Molitorisz-Hallban.

XX. oszt. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sándor. Levelező titkár Horváth Pál, 209 Pine St. Pénztárnok Bajko István, 174 Pine St. Rendes gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 órakor 257 Howard Ave.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István, 1377a Minna St. Pénztárnok Dobrodenka F., 1363 Minna St. Gyüléseit tartja minden hó 1-ső és harmadik szerdáján este 8 órakor 883 McAllister St., az S. L. P. helyiségében.

XXII. oszt. Manayunk, Pa. Elnök Janicsek J., p. ü. s lev. titkár Csillag J., 131 Levering St., kihez minden az osztályt érdekl levelek cimzendők. Pénztárnok J. Pintér 4726 Main St. Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. oszt. Allegheny, Pa. Elnök Déman J. Titkár Caj A. 143 Washington St. S. S. Pittsburg, Pa. Pénztáros Bankovits I., 1517 Chartiers Street. Gyüléseit tartja minden hónap második szombat estéjén 803 East St. magánhelyiségében.

XXIV. oszt. Berwick, Pa. Elnök: Hoffenberg J., p. és lev. titkár Kőmives J., 1210 2nd Ave., hova minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. B. 339. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, pénzt. Botos Antal, 339 Washington St., l. és p. titk. Bauer J., 350 Schuler St., kih z az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyülések minden hó 3-ik vasárnapján tartatnak 389 Batimlore St alatti magánhelyiségb.n.

XXVII. oszt. Columbus, O. Titkár Williger József, 219 E. Main St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXVIII. oszt. Peoria, Ill. Elnök és pénztárnok Takács István, lakik 625 Fishgate St. Titkár Izsák Sándor lakik 625 Fairholm Ave. Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján, d. e. 10-kor, 2907 St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXIX. oszt. Newark, N. J. Elnök Wagner József, 476 Mulberry St., titkár Hudák Klára 476 Mulberry St., pénztárnok Bella M., 108 Albert Ave.

XXX. osztály. Irwin, Pa. Elnök Miller E.Alelnök Kuzma János. P. ü. és lev. titkár Jancsár J.. Box 401, Irvin, Pa. Gyüléseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján, d. u. 3 órakor Kuzma János üzlethelyiségében, 109. Main St.

XXXI. oszt. Mc Keesport, Pa. Elnök Gacsári B. Pénzügyi és levelező titkár Gencsy József, 145 2nd Ave., kihez minden az osztályt érdeklő levelek cimzendők. Pénztárnok Szarvas Pál, 143 2nd Ave. Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. e. 10 órától 149 2nd. St.

Szövetségünktől, valamint a Munkás Betegsegélyzőtől teljesen különálló egyletek:

A Magyarajku Bádogosok és Szerelők Szakegylete. 1567 2nd Ave, I. emelet (Uj világ kávéház). Összejövetel minden kedden este 8—10 óráig és vasárnap délelőtt 9—12-ig. I. Elnök Fazekas Lajos, II. elnök Altmann Vilmos. I. p. ü. titkár, Puchner László, 302 E. 84th St., New York, II. p. ü. titk. Banczik J., I. jegyző Stark Károly. II. jegyző Willinger Ede. Ellenőrök: Veisz A., Glück H., Klein K. I. könyvtárnok Schwarcz S., II. könyvtárnok Markovits J. Teremőr és lapkezelő Schwarcz I.

Az Amerikai Magyar Vas- és Fémmunkások Szakegyesülete 206—208 E. 86th St. Klein's Hall. I. em. Elnök Niederlaender Hugó, jegyző Kovács Béni. Összejövetel minden vasárnap d. e. 10—12 óráig.

New Yorki Magyar Famunkások Szakszervezete. Összejöveteleit tarta minden szombat este 8—10-ig, vasárnap d. e. 9—12-ig 1567 2nd Ave., "Ujvilág" kávéház, első emelet. Elnök Roszlovetzki M., 334 E. 87th St., titkár Mike J., 1567 2nd Ave

A New Yorki Magyar Munkásnők Szervezete, 1567 Second Ave., I. emelet. Összejöveteleit tartja minden kedden este 8 órakor és vasárnap délután 3 órakor. Elnök Leichtman Aranka, titkár Bambek Ignáczné, 415—17 E. 71st St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek cimzendők.

Newarki (N. J.) Petőfi Munkás Dalkör. Elnök: Sass Béla. Titkár: Keserü Pál (147 Court St.) Gyüléseit tartja a Plavetzki-Hallban. (20 West St.)

A Clevelandi Általános Munkás Dalárda. Elnök Tarján István, jegyző Paszter József, 3319 Roche Ave., kihez minden a dalárdát érdeklő levelek cimzendők. Gyüléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján 1949 W. 25th St., S. L. P. helyiségében.

T. M. E. M. Betegsegélyző Egylet.

Alapittatott 1904. április 4-én.

Gyüléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

Tisztviselők: Elnök idősbb Nyilas György. Alelnök Nyilas András. Jegyző J. Szivós, 805 N. 7th St., Springfield, Ill., kihez az egyletet érdeklő levelek cimzendők. Titkár Németh András. Pénztárnok Németh Ferenc. Ellenőr ifj. Nyilas György. Pénzügyi bizottsági tagok: Batta F. István és Ménes András. Helyi beteglátogató Naményi Károlv. Vidéki: Sivák András. Teremőr Kertész János. Bridgep. Szövets. ügykezelő idősbb Nyilas György, 1516 Sangaman Ave., Springfield, Ill. Temetésrendező: Bányai I.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET.

Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, Brooklyn. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik kedd estéjén és képzőgyüléseit minden harmadik vasárnap este 8 órakor. 5 Boerum Street. Elnök Ondik János, 16 Utica Ave., Brooklyn. Alelnök Shebál József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Heyward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnóczy Mihály, 135 Meserole St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstien, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

Ne legyen egy öntudatos proletár sem, kinek lakásán az **1908-iki Népakarat Naptár** hiányozzék. Ha tanulni vágyik, ne mulassza el megrendelni addig, mig raktáron van. Irói közül elég ha megemlitjük Szabó Ervin, Jászi Oszkár, Madzsar József, Weltner Jakab, Bolgár Elek neveit. Ára kötve szállitási költséggel 40c.

A **Francia Forradalom** 3-ik és 4-ik füzetei elfogytak, kérjük rendelőinket, legyenek türelemmel addig, mig azok Magyarországról megérkeznek. Ha megérkeztek, tudatni fogjuk a lapban.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

I. N. Y. M. Ifjusági Kör tánciskolája.

ÁRPÁD HALL

431 E. 6th St. New York.

Angol-magyar iskola kétszer hetenkint, hétfőn és csütörtökön a

LIBERTY HALL-ban

49 Mercer St. Newark, N. J.

Mindkét helyiségben kifogástalan magyar konyha. Alkalmas termek bálok, lakodalmak és egyleti gyülésekre.

Bel- és külföldi lapok. Budapesti **Népszava.** Az öntudatos munkások találkozó helye. Pool és billiárd. **A. Orawetz, tulajdonos.**

Beldegreen

budapesti

fényképész

32 Avenue C

3-ik u.sarok, New Yo

Izléses és j kidolgozott

2 dob á r

A munkáért ótállok.

Nyitva vasár- és ünnep napon is.

Wachsman

egyedüli és eredeti magyar

női és férfi-divat áruháza

86 Avenue A

NEW YORK.

(az 5-ik és 6 ik utcák között)

Olcsó szabott arak!

FINTA MIHÁLY

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ

516 E. 6th Street, New York.

TELEPHONE 2782 PLAZA.

Mrs. J. HOFFMANN,

MAGYAR VIRÁGUZLETE

971 SECOND AVE.

51. és 52. utca között N. Y.

Elvállal mindennemü mulatsági dekorációk, lakodalmi csokrok és temetkezési munkák elkészitését. — Mennyasszonyi koszoruk nagy választékban. Vidéki megrendelés pontosan eszközöltetik.

Koszoruszallagok rendelésre készittetnek.

Péter Lajos

„Rákóczi Hall"-hoz czimzett Vendéglő, Kávéház és Etterme.

— — 4-ik utcza 197, New York — —

AJÁNLJA

KITÜNÖ MAGYAR KONYHÁJÁT.

Kitünö italok. **Kitünö italok.**

Alkalmas helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre.

A New Yorki Magyarajku Szocializták kedvelt gyülekezési helye. Különféle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Telephone 2993—79th

PILÁT F.

MAGYAR SZÜLÉSZNŐ

Budapesten az egyetemen vizsgázott, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyujt mindenben.

1443 Ave. A, New York.

Bet. 76th & 77th Sts.

Tartós és puha bőrből készült szép

Divatos Cipök

olcsó árban kaphatók a

„UNION SHOE CO."-nál

Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

RIZSÁK JÁNOS

közjegyző, pénzszállitó és váltó-intézete

Föüzlet 127 Second St., Passaic, N. J.

PÉNZT a legolcsóbban és lehető legyorsabban küld az Ó-hazába. Pénz betéteket bármely hazai bankba kamatozás végett elhelyezek és a betéti könyvet rövid időn belül kihozatom. Nemkülönben az Ó-hazában, árvaszéknél, takarékpénztárnál, vagy magánosoknál elhelyezett összegeket, budapesti irodám utján díjtalanul kihozatom, csupán a szükségiendő meghatalmazás hitelesitéséért számitok csekély dijjat.

HAJÓJEGYEKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kisérem el a hajókhoz.

CSOMAGOKAT az Ó-hazából kihozatok vagy oda szállittatok.

OKIRATOK szakszerüen, a törvényeknek megfelelőleg állittatnak ki és konzulátusilag hitelesittetnek. Jogi, hagyatéki, katonai, telekkönyvi, nemkülönben hazai sommás perekben és bármely más ügyvédi dolgokban eljárok. Minden ügyben, ugy mint eddig, ezentul is a legnagyobb pontosságot igérem.

UTBAIGAZITASSAL, tanácscsal és felvilágositással INGYEN készséggel és szivesen szolgálok.

Magyarországi iroda: Budapest, IV. Sütő-utca 6. sz.

Fiók-irodák: So. Betlehem Pa., saját ház, Alpha, N. J., Wharton, N J., — Franklin Furnace, N. J.

Katolin János

FENYKEPESZ

3616 N. Broadway. St. Louis

Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 órától este 8-ig rendeléseknél **KÉSŐBB** is. Nagyobbitások, gombképek és képrámák kaphatók. Kis jegy képek 28 drb. 25.

Kérem a magyarok pártfogását.

Eladok hajó-jegyeket minden vonalra jutányos árban.

Telephone 1027 Orchard.

Dr. BIEBER E. LAJOS

magyar fogorvos

383 E. 8th Street

Ave. C és D között New York

JOS. BERLOCK

FÉRFI SZABÓ

1118 Thirteenth Ave. East Oaklnd, Ca

Ugyes magyar szülésznö

Jergler Paula Budapesten az egyetemen vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanácsot és segélyt nyujt mindenben. 546 Washington Boulevard, Pauline st sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seeley 3183.

Telephone 4537 J. Newark, NJ.

TULY

az egyedüli magyar

FÉNYKÉPÉSZ

NEWARKON, N. J.

4 West Street.

Legfinomabb kivitelu fényképek tucatja $2-tól elljebb. Nyitva vasár- és ünnepnapokon is

Legkedveltebb és legnépszerübb

ROTH SAMUEL

gyógyszertára a Megváltóhoz

125 Ave. A, cor. 8th St., New York,

LiliomCreme, liliom szappan és por, szeplők, májfoltok, himlőhelyek, pattanások, ráncok eltávolitására Liliom Créme az arcot finomitani, ifjitani, üditeni, és általában a szép arcnak szépségét fentartani. Créme 40c. szappan 35c. por 65c. összesen $1.35.

Ha vérszegény ha szédül a feje, ha gyönge, ha nincs étvágya, ha ideges, akkor csakis a Róth-féle China vasasbort használja, melynek ára 75c. 3 üveg 2 dollár. Magyarországból most érkeztek a következők: Acacia Diana, Margit és Erzsébet Crémek és szappanok, Nagy Enyedi Dr. Gross, Dr. Shihulszky kenőcsök és szappanok, Juno paszta, Speick szappan, Diana és Blaha por, Kaladont, Egri viz, Indaszesz, Elsa fluid, Fortifelé sebtapasz Peerhofer és Kárpáti pilulák és számtalan más szerek.

Tessék árjegyzékért irni.

Magren leléseknél tessék a pénzt előre beküldeni.

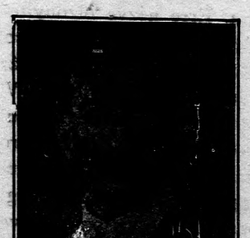

Bevándorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta s jutányos áru SZOBÁIT

ROSTÁSSY REZSŐ **513 E 6th St.**

a „Népakarat" szerkesztőségével szemben. **NEW YORK.**

Az elvtársaknak Magyar országból érkező leveleire dijmentesen adok felvilágositást és kivánatra a hajónál megvárom őket.

ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM

a magyarnyelvü öntudatos munkások kedvelt találkozó helye.

Izletes friss étkek. — Hazai billiard asztalok.

Bel és külföldi pártlapok. **Feltétlen megbizhatoság.**

Felkérjük olvasóinkat, hogy szükségleteiket hirdetőinknél szerezzék be s a vásárlás alkalmával hivatkozzanak a **NÉPAKARAT**-ra.